

บทที่ 4 บทวิเคราะห์

4.1 การค้าระหว่างประเทศไทย – สปป.ลาว

การค้าระหว่างไทย - สปป.ลาวภายหลังจากที่สปป.ลาวได้เปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบสังคมนิยมและได้เปลี่ยนชื่อจากราชอาณาจักรสปป.ลาวมาเป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนสปป.ลาว ตั้งแต่ 2 ธันวาคม 2518 เป็นต้นมานั้น แม้ว่าการเมืองหรือความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศมีความไม่ราบรื่นก็ตาม แต่การค้าก็ยังดำเนินมาตลอดถึงแม้ว่ามูลค่าปริมาณการค้าจะไม่มากก็ตามเนื่องจากสภาพการเมืองภายในของสปป.ลาวเองยังไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างมีเสถียรภาพและการบริหารเศรษฐกิจที่ไม่เป็นระบบ นโยบายการค้ามีลักษณะผูกขาดมิให้เอกชนทำการค้าและมีการก่อตั้งบริษัทขึ้นช่วยเหลือรัฐบาลสปป.ลาวในการนำเข้าสินค้า นอกจากนี้รัฐบาลสปป.ลาวได้จัดตั้งองค์กรขึ้นเพื่อทำหน้าที่การค้าต่างประเทศในรูปของบริษัท การนำเข้า-ส่งออกและยังทำหน้าที่จัดหาจัดซื้อให้กับรัฐบาลทั้งที่เป็นงบประมาณของรัฐและโครงการต่างๆ ที่อาศัยเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ

ตารางที่ 4.1.1 การค้าระหว่างประเทศไทยและสปป.ลาว พ.ศ. 2518-2541

มูลค่า : ล้านบาท

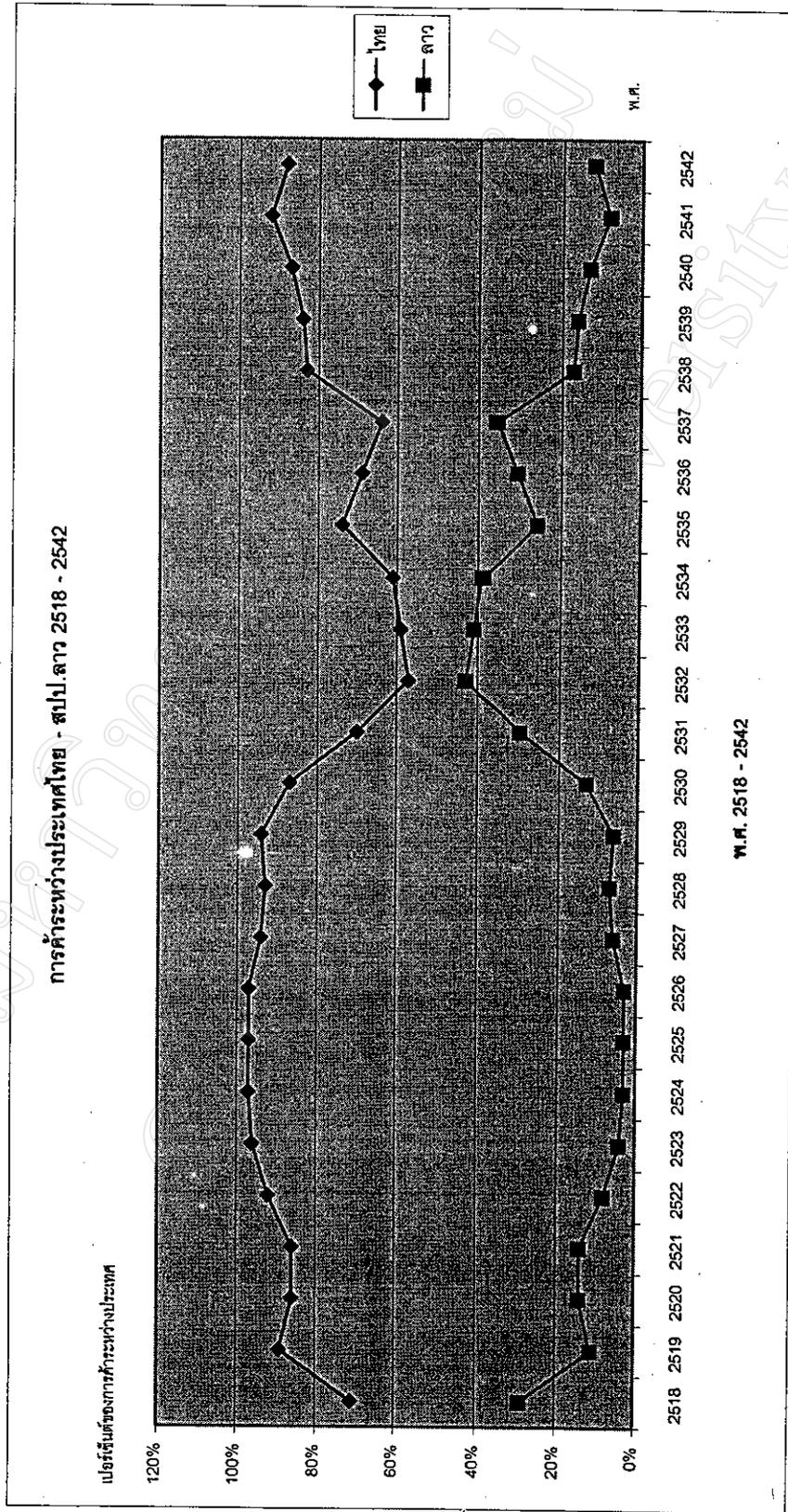
ปี	สินค้าไทย ส่งออก	สินค้านำเข้า จากลาว	ดุลการค้า	มูลค่าการ ค้า รวม	อัตรามูลค่า ค้าเพิ่ม (%)
2518	254.3	102.3	152.0	356.6	-
2519	376.1	46.7	329.4	422.8	19%
2520	291.2	48.3	242.9	339.5	- 18%
2521	360.4	56.4	304.0	416.8	23%
2522	648.5	53.9	594.6	702.4	69%
2523	910.5	37.2	873.3	947.7	35%
2524	586.2	17.5	568.52	603.7	- 36%
2525	969.0	33.43	935.57	1,002.43	66%
2526	736.13	27.24	735.89	790.37	- 21%
2527	396.34	26.06	370.28	422.40	- 47%
2528	488.85	34.54	454.31	523.39	24%

ปี	สินค้าไทย ส่งออก	สินค้านำเข้า จากลาว	ดุลการค้า	มูลค่าการ ค้า รวม	อัตราการ มูลค่าค้า เพิ่ม (%)
2529	601.64	35.43	566.23	637.07	22%
2530	1,045.40	152.38	893.02	1,197.83	88%
2531	1,300.68	567.98	732.7	1,868.66	56%
2532	1,642.53	1,286.0	356.53	2,928.53	57%
2533	1,683.19	1,134.26	548.93	2,817.45	- 4%
2534	1,958.8	1,200.6	758.23	3,159.4	12%
2535	3,012.70	1,005	2,012.2	4,013.2	27%
2536	3,569.90	1,479.03	2,090.87	5,148.40	28%
2537	5,960.02	3,255.50	2,704.52	9,215.70	79%
2538	8,831.50	1737.70	7,093.80	10,569.30	14%
2539	9,200.80	1734.90	7,465.90	10,935.70	3%
2540	11,814.0	1734.20	10,079.70	13,548.20	24%
2541	15,264.20	1297.60	13,966.60	16,561.70	22%

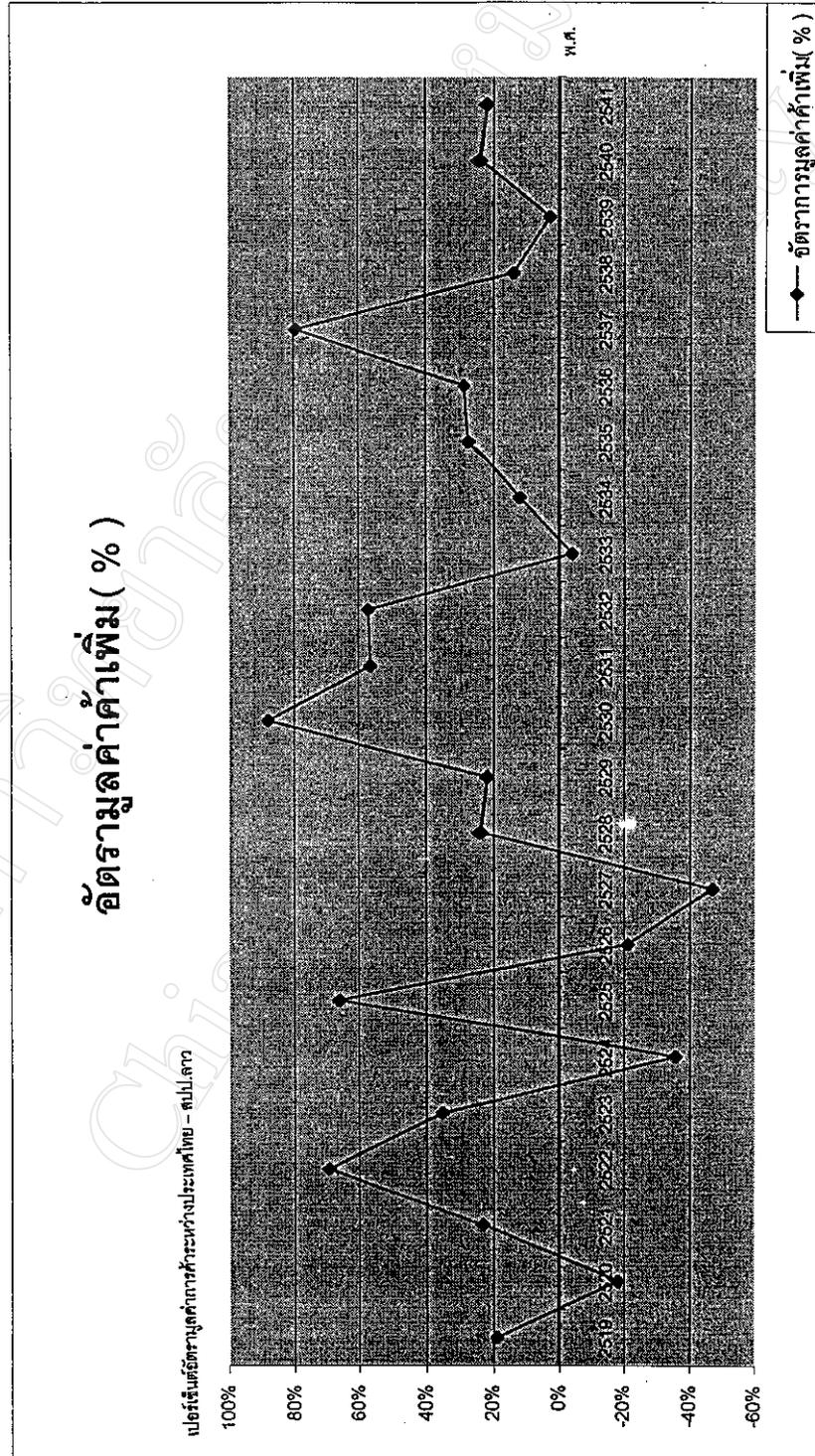
* สถิติของประเทศไทย

* ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

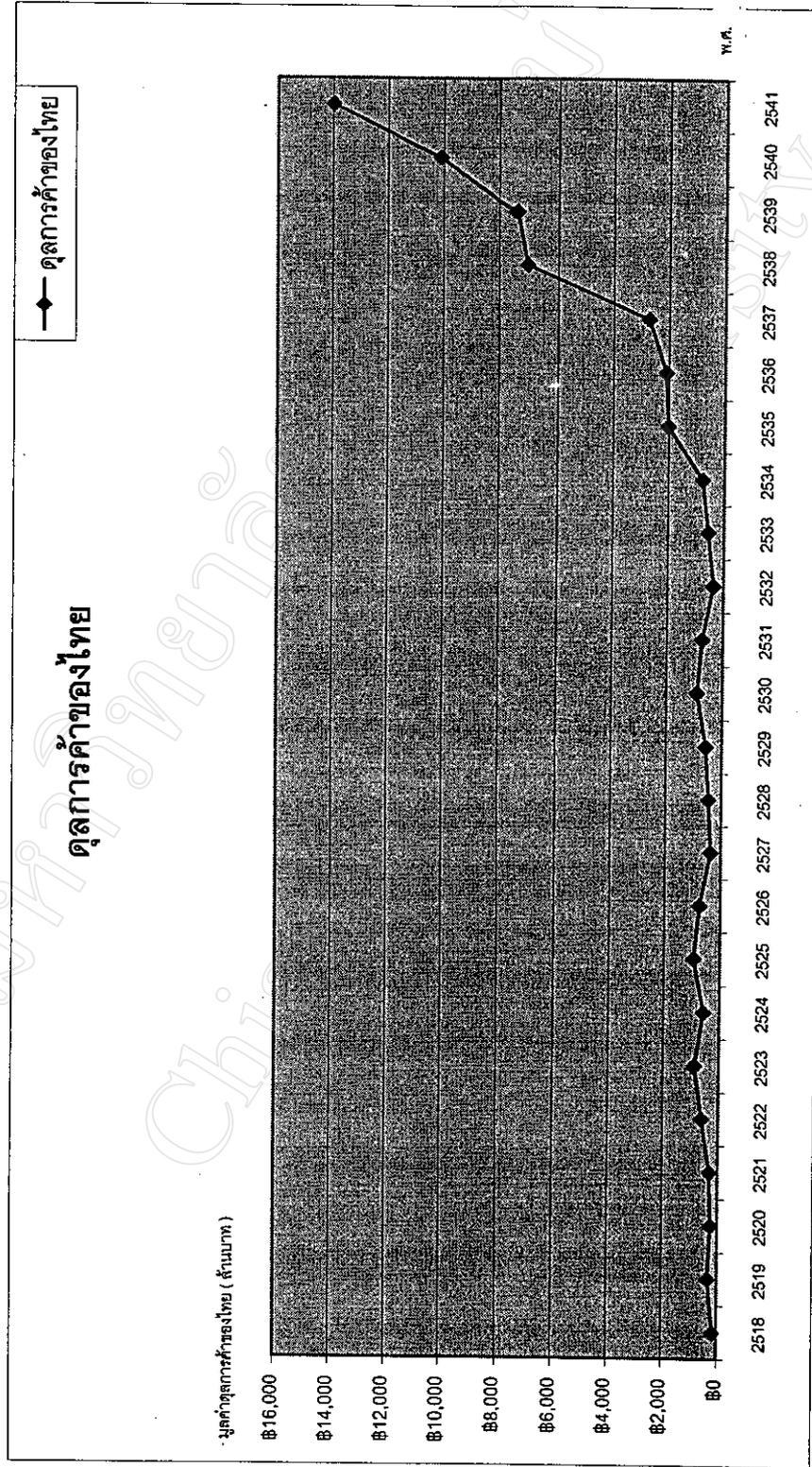
รูปที่ 1 การค้าระหว่างประเทศไทย - สปป.ลาว พ.ศ. 2518 - 2542

รูปที่ 2 อัตราการเพิ่มของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทย - สปป.ลาว พ.ศ. 2519 - 2541

รูปที่ 3 ดุลการค้าของไทยในการค้าระหว่างประเทศไทย - สปป.ลาวพ.ศ. 2519 - 2541

ลาวและจีนในฐานะพันธมิตรทางเศรษฐกิจ	2518-2523	-	-	-	2518
รัฐบาลลาวและจีนในฐานะพันธมิตรทางเศรษฐกิจ	-	-	-	-	2518
ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างลาวและจีน	-	-	-	-	2523
แผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับที่ 1 ของปป.ลาว (2524 - 2528)	-	-	-	-	2524
มาตรการและนโยบายที่สนับสนุนการค้าเสรี	-	-	-	-	2525
ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างลาวและจีน	-	-	-	-	2526
ปป.ลาวและจีนในฐานะพันธมิตรทางเศรษฐกิจ	-	-	-	-	2527
ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างลาวและจีน	-	-	-	-	2528
แผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับที่ 2 ของปป.ลาว (2529 - 2533)	-	-	-	-	2529
ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างลาวและจีน	-	-	-	-	2530
ปป.ลาวในฐานะพันธมิตรทางเศรษฐกิจใหม่ (The New Economic Management)	-	-	-	-	2531
ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างลาวและจีน	-	-	-	-	2532
ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างลาวและจีน	-	-	-	-	2533
แผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับที่ 3 ของปป.ลาว (2534 - 2538)	-	-	-	-	2534
ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างลาวและจีน	-	-	-	-	2535
นโยบายของลาวและจีนในฐานะพันธมิตรทางเศรษฐกิจ	-	-	-	-	2536
ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างลาวและจีน	-	-	-	-	2537
ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างลาวและจีน	-	-	-	-	2538
แผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับที่ 4 ของปป.ลาว (2539 - 2543)	-	-	-	-	2539
ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างลาวและจีน	-	-	-	-	2540
ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างลาวและจีน	-	-	-	-	2541

พ.ศ.

พ.ศ. 2518 - 2541

รูปที่ 4 เหตุการณ์สำคัญและนโยบายของรัฐบาลไทยและรัฐบาลปป.ลาว พ.ศ. 2518 - 2541

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการค้าพบว่าในช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองช่วงแรกตั้งแต่ พ.ศ. 2518 ถึง 2523 นั้นการค้าระหว่างประเทศไทย - ลาวพบปัญหามากมาย โดยเฉพาะระหว่างพ่อค้าไทยและสปป.ลาวเนื่องจากระบบทางการค้าของสปป.ลาวยังไม่แน่นอน โดยเฉพาะด้านการจัดเก็บภาษี จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศไทย - สปป.ลาวทำให้ทราบว่าแม้ว่าในปี 2521 รัฐบาลทั้งสองประเทศได้มีความตกลงทางการค้าฉบับแรกขึ้นเพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานของการทำการค้าระหว่างไทยกับสปป.ลาว ซึ่งทำให้มูลค่าการค้ากระเดื่องเพิ่มขึ้น 23 % แต่ไม่ถือว่าประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากนโยบายทางการค้าและการจัดการทางด้านเศรษฐกิจที่แตกต่างกันโดยทางไทยมีนโยบายการค้าค่อนข้างเสรีโดยมิได้คำนึงถึงระบอบการปกครองของประเทศตรงกันข้ามกับของสปป.ลาวที่มีนโยบายการควบคุมทางการค้า โดยมีให้เอกชนดำเนินการค้าแข่งกับรัฐ และในขณะเดียวกันแนวนโยบายแห่งรัฐบาลสปป.ลาวภายใต้การชี้นำของพรรคประชาชนปฏิวัติสปป.ลาวนั้นได้ให้ความสำคัญกับประเทศในระบอบสังคมนิยมเป็นลำดับแรกและประเทศเสรีนิยมเป็นลำดับหลัง ดังนั้นในช่วงพ.ศ. 2518 - 2523 พบว่าการค้าในระบบค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้เพราะเหตุว่าไทยยังมีการควบคุมการส่งออกสินค้าไปยังกลุ่มประเทศดังกล่าวอยู่ และการค้าระหว่างประเทศสปป.ลาวส่วนใหญ่กระทำอยู่ในกลุ่มประเทศสังคมนิยมด้วยกัน (CEMEA)

ช่วงที่สองคือการค้าไทย-สปป.ลาว ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับแรก ของสปป.ลาว ตั้งแต่ พ.ศ. 2524-2528 ในช่วงนี้การค้าระหว่างสองประเทศยังคงดำเนินไปภายใต้ความสัมพันธ์ของการเมืองระหว่างประเทศที่ค่อนข้างไม่ราบรื่นถึงแม้ว่าจะมีการแลกเปลี่ยนคณะผู้แทนทางการค้าโดยคณะผู้แทนทางการค้าไทยได้เดินทางไปเยือนสปป.ลาวถึง 2 ครั้ง ในช่วงเดือนมีนาคม 2525 และเดือนสิงหาคมในปีเดียวกัน โดยจะเห็นว่าในปี 2527 การค้าระหว่างประเทศไทย - สปป.ลาวตกต่ำลงอย่างมากโดยลดลงถึง 47 % จากปี 2526 ซึ่งสัมพันธ์กับข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยว่าในปี 2527 นั้นสปป.ลาวก็ยังคงมีความแคลงใจต่อไทยโดยเฉพาะในเรื่องสินค้ายุทธปัจจัย ในขณะเดียวกันรัฐบาลสปป.ลาวไม่อนุญาตให้มีการค้าชายแดนขึ้นโดยยกเลิกใบอนุญาตการค้าชายแดนทั้งหมดซึ่งทำให้อธุรกิจของเอกชนรายย่อยประสบปัญหาขึ้นทันที เช่น ปัญหาการชำระหนี้ระหว่างพ่อค้าไทยและสปป.ลาวเกิดขึ้นมากมายแต่รัฐบาลสปป.ลาวได้พยายามแก้ไขไม่ให้พ่อค้าของสปป.ลาวที่ทำการค้าชายแดนได้รับความเดือดร้อนจึงได้ทำการจัดตั้งบริษัทหุ้นส่วนรัฐ-เอกชน ขาเข้า-ขาออก กำแพงนครเวียงจันทร์ขึ้นโดยให้เอกชน เช่น พ่อค้าที่ทำการค้าชายแดนเข้ามาถือหุ้นร่วมกับรัฐและร่วมบริหารกิจการดังกล่าวและสามารถติดต่อกับพ่อค้าชายแดนกับต่างประเทศได้ ต้นปี 2528 ปลายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับแรกนี้รัฐบาลสปป.ลาวมี

นโยบายอนุญาตให้รัฐวิสาหกิจต่างๆ ของสปป.ลาวสามารถติดต่อการค้าได้ด้วยตนเองไม่จำเป็นต้องผ่านบริษัทกลางของรัฐ ทำให้วิเคราะห์ได้ว่าช่วงนี้การค้าระหว่างไทยและสปป.ลาวน่าจะมีอัตราเพิ่มขึ้นซึ่งสัมพันธ์กับข้อมูลด้านตัวเลขว่าการค้าระหว่างประเทศไทย – สปป.ลาวนี้ 2528 มีอัตราเพิ่มขึ้นจากปี 2527 ถึง 24 % แต่อย่างไรก็ตามสปป.ลาวก็ยังคงนโยบายการค้าเช่นเดิมคือทำการค้ากับกลุ่มประเทศสังคมนิยมเป็นลำดับแรกเสรีนิยมเป็นลำดับหลังซึ่งรวมทั้งไทยด้วย ดังนั้นมูลค่าการค้าในช่วงดังกล่าวเพิ่มในอัตราที่ยังไม่มากนัก (ดูตารางที่ 4.1.1 และรูปที่ 1 – 3 ประกอบ)

ช่วงที่สามคือการค้าระหว่างประเทศไทย-สปป.ลาว ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับที่ 2 ของสปป.ลาว พ.ศ. 2529 – 2533 แผนพัฒนาเศรษฐกิจของสปป.ลาวฉบับที่สองมีเป้าหมายการพัฒนาค่อนข้างชัดเจนขึ้น โดยมีการจัดลำดับความสำคัญทางเศรษฐกิจซึ่งแตกต่างจากแผนฯ ฉบับแรก เช่น มีการปฏิรูปเศรษฐกิจใหญ่ในสปป.ลาวซึ่งยังเน้นภาคเกษตรกรรมแต่มีการวางรากฐานการเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ มีการปฏิรูปการศึกษาและพัฒนาสภาพแวดล้อมของประเทศอย่างมากโดยเฉพาะการรักษาป่าไม้ด้วยการพยายามที่จะแก้ปัญหาการทำลายป่า รวมทั้งการขยายโครงการต่างๆ ทางด้านอุตสาหกรรมและพลังงาน ทางด้านนโยบายเศรษฐกิจ มีการใช้แผนการบริหารเศรษฐกิจใหม่ (The New Economic Management) โดยให้ความสำคัญของระบบราคาให้เป็นไปตามกลไกตลาดและการบริหารงานในเชิงธุรกิจที่ใช้กำไรเป็นหลัก โดยปล่อยให้รัฐวิสาหกิจ บริษัทการค้าต่างๆ ของรัฐมีอิสระในการบริหารรัฐไม่เข้าอ้อมหรือสนับสนุนด้านงบประมาณดังเช่นที่เคย มีการกระทำในลักษณะระบบเกื้อกูลเอกชน โดยเริ่มก่อตั้งบริษัทการค้าเพิ่มขึ้นในรูปของบริษัทและห้างหุ้นส่วนมากขึ้นช่วงแผนนี้ มีนโยบายที่เปิดกว้างซึ่งได้รับอิทธิพลจากนโยบายเปเรลทรอยก้าของสหภาพโซเวียต ซึ่งสปป.ลาวได้ดัดแปลงนโยบายดังกล่าว ซึ่งเรียกกันว่า "จินตนาการใหม่" (New Economic mechanism) และเนื่องจากความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างไทยและสปป.ลาวเริ่มดีขึ้น ความเข้าใจต่างๆ เริ่มปรับสภาพในแนวทางดีทำให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจมากขึ้น กล่าวคือไทยมีนโยบายการแปรสนามรบให้เป็นสนามการค้าในแถบอินโดจีนขึ้นทั้งนี้รวมถึงนโยบายของไทยต่อสปป.ลาวด้วย โดยส่งผลให้มีการยกเลิกการควบคุมสินค้ายุทธปัจจัยและขยายวงเงินการค้าชายแดนเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่สปป.ลาวพร้อมเปิดประเทศให้ไทยโดยได้ออกกฎหมายว่าด้วยการลงทุนเพื่อรองรับกับการใช้เศรษฐกิจเปิดของสปป.ลาวระยะนี้ ซึ่งจากนโยบายต่าง ๆ ของไทยและสปป.ลาววิเคราะห์ได้ว่าน่าจะส่งผลให้การค้าระหว่างประเทศไทยและสปป.ลาวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับที่ 2 ของสปป.ลาว พ.ศ. 2529 – 2533 คึกคักขึ้นเพราะมีการแลกเปลี่ยนคณะผู้แทนด้านต่างๆ ระหว่างไทยและสปป.ลาวอยู่ตลอดเวลาทำให้นักธุรกิจไทยมีความเชื่อมั่นมากยิ่งขึ้น และในปลายแผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ของสปป.ลาว

รัฐบาลไทยและสปป.ลาวได้ร่วมลงนามในความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนขึ้นในเดือนสิงหาคม 2533 ซึ่งยิ่งทำให้เป็นการเพิ่มความมั่นใจให้กับนักลงทุนและนักธุรกิจไทยมากยิ่งขึ้น นโยบายของรัฐบาลไทยและสปป.ลาวได้ส่งผลให้การค้าระหว่างไทยและสปป.ลาวในระยะแผนนี้มูลค่าการค้าได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วติดต่อกันในช่วงปลายแผนพัฒนาเศรษฐกิจของสปป.ลาวจริง โดยการค้าระหว่างไทยและสปป.ลาวมูลค่าการค้าขยายตัวโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 182.80 (ดูตารางที่ 4.1 และรูปที่ 1 – 3 ประกอบ) เมื่อเทียบกับการค้าในช่วงแผนพัฒนาฉบับแรกของสปป.ลาวแต่เนื่องจากนโยบายการค้าของสปป.ลาวส่วนใหญ่มุ่งเน้นการลดการขาดดุลการค้ากับต่างประเทศเพื่อทำให้ดุลการค้าสมดุลหรือเกินดุลในอนาคต ดังนั้นสปป.ลาวจะลดการขาดดุลโดยการพยายามผลิตอาหารและสินค้าอุปโภคบริโภคให้เพียงพอต่อการบริโภคของตนและสร้างมูลค่าสินค้าอุปโภคบริโภคที่ส่งออกให้เท่ากับหรือมากกว่ามูลค่าการนำเข้า นอกจากนี้ยังจะต้องหาวิธีที่จะพัฒนาประเทศสปป.ลาวให้กลายเป็นเส้นทางผ่านของธุรกิจและบริการของภูมิภาคนี้ในอนาคต

ช่วงที่ 3 คือการค้าไทยสปป.ลาวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2534-2538 นั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับที่ 3 ของสปป.ลาวได้วางกลยุทธ์การพัฒนาทางการค้าทั้งการค้าภายในและการค้ากับต่างประเทศไว้คือนโยบายที่รัฐบาลสปป.ลาวจะไม่เข้าร่วมหรือแข่งขันในทางการค้าเพียงแต่จะทำหน้าที่ส่งเสริมและเผยแพร่ข่าวสารและการวางระเบียบหลักการต่างๆ ที่จะใช้บังคับจะให้มีน้อยที่สุด ส่วนทางด้านนโยบายการค้าภายใน จัดให้มีการพัฒนาตลาดให้มีประสิทธิภาพและพัฒนาโดยระบบข่าวสาร เพื่อช่วยให้การกำหนดราคาสามารถทำได้เหมาะสมซึ่งรัฐจะไม่เข้าแทรกแซงในเรื่องธุรกิจขณะเดียวกันจะส่งเสริมภาคเอกชนให้มากขึ้นและให้ทบทวนแก้ปัญหาของรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินธุรกิจการค้าใหม่

สำหรับนโยบายการค้าต่างประเทศนั้น ในการกำหนดกลยุทธ์ของแผนนั้นได้ระบุชัดว่าคู่ค้าที่สำคัญคือไทย เวียดนาม กัมพูชา และจีน ให้มีการทบทวนใหม่อย่างระมัดระวังซึ่งสินค้าส่วนใหญ่จะค้าขายกันนั้นโดยเฉพาะควรสนับสนุนผลิตภัณฑ์ซึ่งมีคู่แข่งในเวลาที่แจ่มใสและไม่ให้มีการผูกติดกับประเทศใด ๆ ควรหาทางเลือกใหม่เพิ่มขึ้นในการค้าขายกับต่างประเทศรัฐจะให้ความยุติธรรมและโดยเสรีที่ถูกต้องกฎหมายในการอนุญาตการนำเข้าสินค้า โดยไม่ต้องผูกติดกับการที่ต้องดำเนินการส่งออกอีกต่อไป และไม่จำเป็นต้องผ่านบริษัทขาออก-ขาเข้าของรัฐ

สำหรับนโยบายการค้าของไทยต่อสปป.ลาวในระยะดังกล่าวได้ผ่อนคลายทุกมาตรการในทางการค้าลง รวมทั้งได้มีการแก้ไขความตกลงการค้าขึ้นใหม่ระหว่าง 2 ประเทศ ซึ่งความสัมพันธ์ทั้งด้านการเมืองระหว่างประเทศดำเนินไปด้วยดี มีความราบรื่น ในขณะเดียวกันสปป.ลาวเองได้

วางระบบการค้าที่ชัดเจนขึ้น คือได้มีการออกระเบียบใหม่ทางการค้าทั้งการค้าภายในและการค้าต่างประเทศขึ้น ซึ่งทำให้บริษัทการค้าของเอกชนได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้มูลค่าการค้าไทยและสปป.ลาวในช่วงปี 2534-2535 ได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจะเห็นได้ว่ามูลค่าการค้าในปี 2535 มีถึง 4,013.2 ล้านบาท การส่งออกเพิ่มขึ้นจากปี 2534 ถึงร้อยละ 53.8 การนำเข้าลดลงร้อยละ 16.6 ดุลการค้าได้เปรียบสปป.ลาวในปี 2535 ถึง 2,012.2 ล้านบาท สาเหตุที่ปริมาณมูลค่าการค้าเพิ่มขึ้น เนื่องจากแผนพัฒนาฉบับดังกล่าวเป็นการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานมาก รวมทั้งการช่วยเหลือจากต่างประเทศโดยเฉพาะจากสหภาพโซเวียตและประเทศสังคมนิยมอื่นได้ยุติลง ทำให้ปริมาณความต้องการสินค้าในแทบทุกด้านเพิ่มขึ้น การค้าระหว่างประเทศของ สปป.ลาว มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นตามลำดับ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 – 2537 เป็นต้นมา กล่าวคือจากมูลค่าการค้า 4,013.2 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2535 เพิ่มขึ้นเป็น 5,148.9 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2536 และ ในปี พ.ศ. 2537เพิ่มเป็น 9,215.70 ล้านบาท ตามลำดับ โดยเฉพาะในปี 2537 มูลค่าการค้ามีอัตราการขยายตัวสูงเพิ่มขึ้นถึง 79 % แต่ดุลการค้าของ สปป.ลาว ก็ยังคงอยู่ในภาวะขาดดุลต่อเนื่องทุกปีตลอดมา แต่ในเดือนกันยายน 2538 สปป.ลาวได้ใช้นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวเนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจและการเงินที่เกิดขึ้นในเอเชียได้ส่งผลให้ค่าเงินกีบของลาวอ่อนตัวลงอย่างมากส่งผลให้ในปี 2539 อัตรามูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทยและสปป.ลาวลดลงจากปี 2538 ถึง 11% ส่งผลให้คณะกรรมการรัฐมนตรีว่าด้วยนโยบายเศรษฐกิจของไทยให้ความเห็นชอบการกำหนดนโยบายการค้ากับสปป.ลาว เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่สปป.ลาวที่กำลังประสบภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงเนื่องจากขาดดุลการค้าจำนวนมากตามที่คณะกรรมการเพื่อสนับสนุนการค้า ตามมติที่ประชุมมีมาตรการ ดังนี้ (วารสารสภาพการค้าแห่งประเทศไทย , 2542)

1. มาตรการส่งเสริมการนำเข้าสินค้าจากสปป.ลาว

- 1.1 เร่งรัดให้กระทรวงการคลังลดภาษีนำเข้าสินค้าเกษตร 2 รายการ ตามพันธกรณีความตกลงการค้าเสรีองค์การการค้าโลกตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบ
- 1.2 ลดภาษีนำเข้าสินค้าที่สำคัญของสปป.ลาว จำนวน 39 รายการซึ่งเป็นสินค้าเกษตรและวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมในประเทศเพื่อให้สปป.ลาวสามารถส่งออกสินค้านี้มายังไทยมากขึ้น
- 1.3 ขอลดค่าธรรมเนียมการนำเข้าสินค้าโลกเป็นกรณีพิเศษ เรื่อง แยกโควตานำเข้าสินค้าเกษตร 23 รายการ ที่ได้ให้แก่สปป.ลาว ออกจากโควตานำเข้าของประเทศ

สมาชิกองค์การการค้าโลก โดยเฉพาะสินค้าเกษตรที่สปป.ลาวมีศักยภาพในการส่งออก ได้แก่ ข้าวโพด ถังเหลือง มันฝรั่ง ไบยาสูบ เนื่องจาก สปป.ลาวเป็นประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด ทั้งนี้ ขอให้พิจารณาให้สิทธิดังกล่าวแก่ประเทศกัมพูชา และสหภาพพม่า ซึ่งประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจด้วยเช่นกัน

2. มาตรการส่งเสริมการลงทุน

2.1 ให้กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์จัดทำโครงการส่งเสริมตลาดการค้าและการลงทุนสินค้าอุตสาหกรรมอาเซียน ภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับกัมพูชา เวียดนาม พม่า และสปป.ลาว โดยจัดคณะผู้แทนไทยเดินทางไปศึกษาลู่ทางการค้าและการลงทุนในประเทศทั้งสี่ดังกล่าว ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวจะเผยแพร่ให้แก่ภาคเอกชนไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเข้าไปลงทุนในประเทศดังกล่าวซึ่งจะช่วยพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศสปป.ลาวและประเทศสมาชิกอาเซียนใหม่อื่น ๆ

2.2 ขอความร่วมมือจากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าไทย สนับสนุนให้สมาชิกที่เป็นผู้ผลิตและส่งออกสินค้าไปยังสปป.ลาวพิจารณาเข้าไปลงทุนผลิตสินค้าสำเร็จรูปในสปป.ลาวหรือจัดตั้งโรงงานแปรรูปวัตถุดิบเพื่อส่งกลับมายังไทยเพื่อช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของสปป.ลาว

3. การขนส่งสินค้าผ่านแดน

3.1 เปรี่งรัดให้กระทรวงคมนาคมบังคับใช้ความตกลงว่าด้วยการขนส่งทางถนนไทย-ลาว ที่ลงนามไปแล้วไปแล้วตั้งแต่วันที่ 5 มีนาคม 2542 โดยเร็ว ทั้งนี้ควรให้เสร็จสิ้นก่อนการบังคับใช้ความตกลงขนส่งเสรีอาเซียน เนื่องจาก สปป.ลาวมีความต้องการให้บังคับใช้ความตกลงดังกล่าวเป็นอย่างมาก เพื่อจะได้ใช้ยานพาหนะของสปป.ลาว ในการขนส่งสินค้าฝ่ายชายแดนไทยได้ ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนค่าขนส่งผ่านแดนไทยของสปป.ลาวลงได้มาก นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อภาคเอกชนไทยที่ต้องการขนส่งสินค้าผ่านแดน สปป.ลาว ไปยังเวียดนาม

4. การส่งเสริมการค้าด้วยเงินบาทและเงินกีบ

4.1 ไทยซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของสปป.ลาว ควรแสดงท่าทีในการช่วยแก้ปัญหาค่าเงินกีบตกต่ำ โดยริเริ่มให้มีการทำการค้าด้วยเงินบาทและเงินกีบเพื่อ

สร้างความรู้สึที่ดีของสปป.ลาวต่อไทย จึงเห็นควรขอความร่วมมือจากสมาชิกหอการค้าไทยที่เป็นผู้ประกอบการค้าชายแดนกับ สปป. ลาว ให้พิจารณารับชำระค่าสินค้าด้วยเงินกีบ โดยเฉพาะกับการค้ารายย่อยที่ประชาชนลาวเข้ามาซื้อสินค้าไทยตามบริเวณชายแดน ทั้งนี้ อาจพิจารณาขอความร่วมมือจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยรับเงินกีบจากผู้ประกอบการฝ่ายไทยที่ขายสินค้าให้ สปป. ลาว ใช้ชำระค่าไฟฟ้าที่ซื้อจาก สปป.ลาว ต่อไป (ปัจจุบันผู้ประกอบการค้าชายแดนของไทยไม่ยอมรับเงินกีบในการชำระค่าสินค้า ซึ่งทำให้ สปป.ลาว มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อไทย เมื่อเปรียบเทียบกับจีนและเวียดนามที่ยอมรับชำระค่าสินค้าด้วยเงินกีบ ทั้งนี้ รัฐบาล สปป.ลาว เชื่อว่าการค้าด้วยเงินกีบจะทำให้ค่าเงินกีบมีเสถียรภาพ

ตารางที่ 4.1.2 อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินกีบของสปป.ลาว (อัตราทางการ)*

ปี	เงินกีบ/ดอลลาร์สหรัฐ
2538	925
2539	954
2540	2,125
2541	4,274
2542 (มค. - กค.)	9,350

* สถิติของสปป.ลาว

ที่มา : Data provided by the Lao authorities , 2542

ต่อมาการค้าช่วงสุดท้ายคือปี 2539 – 2541 ซึ่งสปป. ลาวได้ดำเนินนโยบายเศรษฐกิจภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 4 (2539 – 2543) โดยมีเป้าหมายที่จะส่งเสริมให้ประเทศเป็นแหล่งพลังงานและศูนย์กลางการค้าเสรีในภูมิภาคอินโดจีน และมีเป้าหมายทางเศรษฐกิจที่สำคัญโดยสรุปดังนี้ (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2543 : 3)

1. ให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับอัตราเฉลี่ยร้อยละ 8.0 – 8.5 ต่อปี
2. ส่งเสริมการผลิตภาคเกษตรกรรมและป่าไม้ ให้ขยายตัวร้อยละ 48 ต่อปี
3. ส่งเสริมการค้าและบริการให้ขยายตัวร้อยละ 10 – 11 ต่อปี
4. รักษาเสถียรภาพทางการเงินและการคลังโดยควบคุมอัตราเงินเฟ้อไม่ให้เกินร้อยละ 10 และขาดดุลการค้าไม่เกินร้อยละ 9.2 ของ GDP

5. ให้ประชากรมีรายได้เฉลี่ย 500 เหรียญสหรัฐ ฯ ต่อคนต่อปี
6. อัตราการใช้โทรศัพท์เพิ่มเป็น 2.1 ต่อ 100 คน
7. การเพิ่มของประชากรอยู่ในอัตราร้อยละ 2.5 ต่อปี

การที่รัฐบาลสปป.ลาวกำหนดรูปแบบเศรษฐกิจแบบเป็นรูปธรรมมากขึ้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 4 นั้นส่งผลทำให้การค้าระหว่างไทยและสปป.ลาวมีอัตราเพิ่มขึ้นเป็นลำดับโดยในปี 2540 อัตรามูลค่าการค้าขยายตัวเพิ่มขึ้นถึง 24 % และ 22 % ในปี 2541 ตามลำดับรวมทั้งรัฐบาลสปป.ลาวยังมีนโยบายให้ความสำคัญและส่งเสริมให้มีการลงทุนมาก ซึ่งส่งผลให้เกิดอุตสาหกรรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร พลังงาน สาธารณูปโภคขึ้นในสปป.ลาวมาก และโครงการที่ต้องการให้นักลงทุนต่างชาติไปลงทุนมากที่สุดได้แก่ การพัฒนาเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำ การกสิกรรม การลงทุนในสาขาโรงแรมและการท่องเที่ยว และสาขาการโทรคมนาคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาโทรคมนาคมซึ่งรัฐบาลสปป.ลาวให้ความสำคัญเป็นอย่างมากในการเร่งพัฒนา จึงได้มีความพยายามในการระดมเงินลงทุนจากต่างชาติเข้ามาในสาขานี้ให้มากขึ้น จากนโยบายนี้ทำให้เกิดการลงทุนใน สปป. ลาว สูงสุดในเดือนธันวาคม 2540 มีการลงทุนทั้งหมด 6.826 พันล้านเหรียญสหรัฐ ฯ แยกเป็นเงินทุนจากต่างประเทศ 5.603 เหรียญสหรัฐ ฯ และเป็นเงินทุนจากในประเทศ 1.223 เหรียญสหรัฐ ฯ (ดูตารางที่ 4.1.3 และ 4.1.4 ประกอบ)

ตารางที่ 4.1.3 การลงทุนจากต่างประเทศในสปป.ลาวในสาขาต่างๆ ที่ได้รับอนุมัติ (ถึงสิ้นปี 2540)*

สาขา	จำนวนเงินลงทุน	เปอร์เซ็นต์
1. อุตสาหกรรมการเกษตร	61,702,921 เหรียญสหรัฐ	0.90%
2. สิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป	71,956,130 เหรียญสหรัฐ	1.05%
3. อุตสาหกรรมและหัตถกรรม	480,748,028 เหรียญสหรัฐ	7.04%
4. อุตสาหกรรมไม้	165,522,632 เหรียญสหรัฐ	2.42%
5. เหมืองแร่ และน้ำมัน	129,135,764 เหรียญสหรัฐ	1.89%
6. การค้า	64,805,713 เหรียญสหรัฐ	0.95%
7. โรงแรมและการท่องเที่ยว	605,228,232 เหรียญสหรัฐ	8.87%
8. ธนาคารและการประกันภัย	73,800,000 เหรียญสหรัฐ	1.08%
9. บริการให้คำปรึกษา	5,066,750 เหรียญสหรัฐ	0.07%
10. บริการ	45,269,554 เหรียญสหรัฐ	0.66%
11. การก่อสร้าง	60,233,566 เหรียญสหรัฐ	0.88%
12. การโทรคมนาคมและการขนส่ง	562,355,997 เหรียญสหรัฐ	8.24%
13. พลังงานไฟฟ้า	4,500,820,000 เหรียญสหรัฐ	65.93%
	รวม 6,826,645,287 เหรียญสหรัฐ	

* สถิติของสปป.ลาว

* ที่มา : Permanent Office of the FIMC , 2540

ตารางที่ 4.1.4 การลงทุนจากต่างประเทศใน สปป. ลาวที่ได้รับอนุมัติ (ถึงธันวาคม 2540)*

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	จำนวนเงิน	เปอร์เซ็นต์
1. ไทย	2,599.17	38.08%
2. สหรัฐอเมริกา	1,483.23	21.73%
3. เกาหลีใต้	462.01	6.77%
4. ฝรั่งเศส	319.00	4.67%
5. มาเลเซีย	275.33	4.03%
6. ออสเตรเลีย	139.00	2.04%
7. ไต้หวัน	70.85	1.04%
8. นอร์เวย์	54.78	0.80%
9. จีน	43.44	0.64%
10. สหราชอาณาจักร	35.44	0.52%
11. ฮองกง	27.73	0.41%
12. แคนาดา	17.81	0.26%
13. สิงคโปร์	16.60	0.24%
14. รัสเซีย	15.21	0.22%
15. ญี่ปุ่น	13.92	0.20%
16. อื่นๆ	1,252.79	18.35%

* สถิติของสปป.ลาว

* ที่มา : Permanent Office of the FIMC , 2540

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการไทยที่จังหวัดหนองคายทำให้ทราบว่าในปัจจุบันก่อนที่ธุรกิจนำเข้าและส่งออกระหว่าง ไทย – สปป.ลาวจะเริ่มดำเนินการได้ ทุกบริษัทไม่ว่าจะเป็นบริษัทของสปป.ลาวหรือต่างชาติ บริษัทเอกชน , บริษัทของรัฐ หรือบริษัทร่วมทุนจะต้องจดทะเบียนเพื่อทำธุรกิจในสปป.ลาวกับกรมทะเบียนการค้ากระทรวงพาณิชย์ของสปป.ลาว ในกรณีที่ธุรกิจมีการลงทุนขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ในจังหวัด และอำเภอ ให้จดทะเบียนกับหน่วยงานที่ให้บริการจดทะเบียนการค้าในระดับจังหวัด หรือจดทะเบียนกับสำนักงานทะเบียนการค้าในระดับอำเภอ หลังจากบริษัทได้ยื่นใบแจ้งจำนง และหลักฐานครบถ้วนแล้ว เจ้าหน้าที่จะทำการพิจารณาและจดทะเบียนให้ภายในเวลาไม่นานนัก หลักฐานที่ใช้ประกอบอย่างหนึ่งคือ ถ้าบริษัทจะลงทุนในภาคเกษตรกรรม จะต้องมีใบอนุญาตจากกระทรวงเกษตรและหากเป็นภาคอุตสาหกรรมจะต้องได้รับใบอนุญาตจากกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น

สำหรับบริษัทต่างชาติก่อนที่จะยื่นขอจดทะเบียนการค้า บริษัทจะต้องได้รับใบอนุญาตให้เข้ามาลงทุนในสปป.ลาวจากคณะกรรมการบริหารและการลงทุนจากต่างประเทศ (FIMC) ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและบริการการลงทุนจากต่างประเทศของสปป.ลาว

การนำเข้าสินค้าจากไทยไปยังสปป.ลาว

การนำเข้าสินค้าจะต้องผ่านขั้นตอนต่างๆ ตั้งแต่เรื่องการทำสัญญานำเข้าจนถึงเรื่องการชำระเงินค่าสินค้านำเข้า ขั้นตอนการนำเข้าโดยทั่วไปจะรวมถึงการทำสัญญาการนำเข้า การขออนุญาตนำเข้า การผ่านพิธีศุลกากร และการชำระเงินค่าสินค้า ขั้นตอนต่างๆ ขึ้นอยู่กับชนิดของธุรกรรมและลักษณะของสินค้านำเข้า สินค้านำเข้าจะเข้าสู่ประเทศสปป.ลาวอย่างถูกกฎหมายเมื่อเรือบรรทุกสินค้าเข้าเทียบท่าที่กำหนด มีการชำระค่าภาษีศุลกากรอย่างถูกต้อง และเจ้าหน้าที่ได้ทำการตรวจสอบการส่งมอบสินค้าแล้วทั้งนี้วิธีการค้ามีหลายวิธี

ใบอนุญาตนำเข้าจะได้รับโดยตรงจากกระทรวงการค้าสปป.ลาว ซึ่งกระทรวงฯ จะมีการมอบอำนาจให้แก่สำนักงานการค้าส่วนจังหวัด ดังนั้นใบอนุญาตนำเข้านี้อาจขอได้จากสำนักงานการค้าส่วนจังหวัดที่บริษัทนำเข้าตั้งอยู่ ใบอนุญาตนำเข้าส่วนใหญ่จะมีอายุประมาณ 3 เดือน ส่วนการชำระค่าสินค้านำเข้ารวมทั้งพิธีศุลกากรต่างๆ จะกระทำให้เสร็จสิ้นภายในช่วงที่กำหนดในใบอนุญาตนำเข้านั้น บุคคลที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าจะต้องเปิด L/C¹ กับธนาคารแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศภายในระยะเวลาที่กำหนด อย่างไรก็ตาม ถ้ามีเหตุสุดวิสัยก็สามารถเลื่อนระยะเวลาออกไปได้โดยยื่นใบแจ้งขอแก้ไข L/C ให้แก่ธนาคารที่เกี่ยวข้อง การพิจารณาเปิด L/C จะ

¹ Letter of credit

ต้องใช้ข้อมูลเดียวกันกับที่อยู่ในแบบฟอร์มการขอนำเข้า ปริมาณเงินที่ขอเปิด L/C จะต้องมีมูลค่าไม่เกินกว่าที่ได้รับอนุญาตและจะต้องอยู่ในเงินสกุลเดียวกันกับที่ระบุในแบบฟอร์มการนำเข้า

เมื่อผู้ส่งออกต่างชาติที่ได้รับ L/C ขนส่งสินค้าตามเงื่อนไขใน L/C และได้รับหลักฐานการขนส่งแล้ว ธนาคารของผู้ส่งออกจะส่งเอกสารการขนส่งนั้นไปยังธนาคารผู้ออก L/C ที่ออก L/C เพื่อทำการตรวจสอบว่าข้อตกลงต่างๆ ในเอกสารนั้นตรงกับข้อตกลงใน L/C หรือไม่ หลังจากนั้นธนาคารผู้ออก L/C จะทำการชำระบัญชีรายการนำเข้านั้น และจะส่งมอบเอกสารการขนส่งนั้นให้แก่ผู้นำเข้า ผู้นำเข้าจะต้องยื่น B/L (Bill of lading) ให้แก่บริษัทเดินเรือ และเก็บค่าระวางเรือ อย่างไรก็ตาม ถ้าสินค้ามาถึงแล้วแต่เอกสารการขนส่งยังไม่ถึง ผู้นำเข้าสามารถแสดง L/G (Letter of guarantee) แก่บริษัทเดินเรือ และรับสินค้าก่อนได้หลังจากที่ได้รับ L/G จากธนาคารของผู้นำเข้าซึ่งได้จัดเตรียมไว้ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด

เมื่อผู้นำเข้าขนถ่ายสินค้าและนำเข้ามาไว้ที่ที่กำหนดแล้วผู้นำเข้าจะต้องยื่นรายงานให้แก่หัวหน้าศุลกากร ผู้จัดทำรายงานผ่านพิธีศุลกากร ได้แก่ ผู้นำเข้า ผู้เชี่ยวชาญด้านศุลกากรที่ได้รับการรับรอง หรือบริษัทที่รับจัดการด้านศุลกากรที่ได้รับการรับรองแล้ว หลังจากที่ได้รับรายงานการนำเข้าแล้ว ผู้ตรวจสอบศุลกากรจะตรวจสอบสินค้าที่ส่งมานั้นตรงกับที่ได้ระบุไว้ในแบบฟอร์มการนำเข้าหรือไม่ และจะอนุมัติการนำเข้าให้แก่ผู้ที่ยื่นรายงานการนำเข้า ซึ่งบุคคลผู้นี้จะสามารถเคลื่อนย้ายสินค้าออกจากบริเวณที่กำหนดได้ หลังจากนั้นถือว่าขั้นตอนการนำเข้าได้เสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว

การส่งออกสินค้าจากสปป.ลาวมาไทย

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการฝ่ายสปป.ลาวทำให้ทราบว่าส่วนใหญ่ธุรกรรมการส่งออกของสปป.ลาวจะอยู่ในรูป L/C เช่นเดียวกัน โดยอาจจะอยู่ในรูปของ at-sight drafts หรือ issuance draft การส่งออกสินค้าต้องผ่านขั้นตอนต่างๆ เช่น การทำสัญญาส่งออก การขออนุญาตส่งออก การผลิตสินค้าส่งออก พิธีการด้านศุลกากร และการขนส่ง รวมถึงการเรียกเก็บเงินขั้นตอนการส่งออกขึ้นอยู่กับชนิดของธุรกรรม และชนิดของสินค้าที่ส่งออก

ขั้นตอนแรกของการส่งออก คือการมีสัญญาส่งออกที่สมบูรณ์แล้ว โดยผู้ส่งออกจะได้รับ L/C จากผู้นำเข้า ซึ่งหลังจากนี้แล้วผู้ส่งออกก่อนจะได้รับอนุญาตส่งออก จะได้รับหนังสือจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ไปชี้แจงเกี่ยวกับสินค้าที่ส่งออก เพื่อจะตรวจสอบดูว่าสินค้าที่ส่งออกนั้นอยู่ในรายการสินค้าที่ห้ามส่งออกภายใต้ประกาศการนำเข้า - ส่งออกของรัฐบาลหรือไม่

ผู้ส่งออกจะต้องได้รับใบอนุญาตให้ส่งออกทุกครั้งที่มีการส่งออก ระบบการส่งออกเช่นนี้ถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อให้มั่นใจได้ว่าขั้นตอนการส่งออกดำเนินไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

และเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดเก็บเอกสารส่งออก หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้มีอำนาจออกใบอนุญาตส่งออกได้แก่ หน่วยบริการการค้าส่วนจังหวัด ในใบแจ้งเพื่อขออนุญาตส่งออก ผู้ส่งออกจะต้องกรอกชื่อของตน เมืองท่าที่จะส่งมอบสินค้า วิธีการชำระบัญชี และระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต รวมทั้งระบุรายการสินค้าที่ส่งออก

เพื่อรักษาชื่อเสียงของสินค้าส่งออกของสปป.ลาว และเพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของสินค้าในสายตาของต่างประเทศ ดังนั้น ในบางกรณีรัฐบาลจะทำการตรวจสอบสินค้าส่งออกก่อนขนส่งสินค้าลงเรือ ขั้นตอนการตรวจสอบสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท คือ การตรวจสอบคุณภาพ การบรรจุหีบห่อ วัสดุ การออกแบบ และวิธีการผลิต การตรวจสอบสินค้าส่งออกไม่จำเป็นต้องทำกับทุกสินค้า แต่จะตรวจสอบเฉพาะสินค้าที่รัฐบาลกำหนดเท่านั้น

ในการส่งออก ผู้ส่งออกจะต้องวางสินค้าออกในบริเวณที่เจ้าหน้าที่จัดไว้ก่อนที่จะยื่นเอกสารให้หัวหน้าศุลกากร เมื่อศุลกากรได้ตรวจสอบสินค้าส่งออกกับใบกำกับสินค้าและใบอนุญาตส่งออกแล้ว หากทุกอย่างถูกต้องครบถ้วน ศุลกากรจะออกใบแจ้งการส่งออกให้ หลักฐานที่จำเป็นเพื่อประกอบการขอใบแจ้งการส่งออก ได้แก่ สำเนาใบยื่นความจำนง 5 ชุดและองค์กรที่รับผิดชอบด้านการค้า และการลงทุนในสปป.ลาวได้แก่

1. กระทรวงการค้าและการท่องเที่ยว

กระทรวงการค้าและการท่องเที่ยวมีการบริหารงานโดยรัฐมนตรี และรัฐมนตรีช่วยว่าการ ตาม พ.ร.บ. สปป.ลาว กระทรวงการค้ามีหน้าที่รับผิดชอบด้านนโยบายการค้าในประเทศ และต่างประเทศรวมถึงเป็นผู้ควบคุมดูแลการค้าของประเทศ

กระทรวงการค้าและการท่องเที่ยวประกอบด้วย

- สำนักงานเลขานุการ : รับผิดชอบด้านการวางแผน การบริหารการเงิน และการให้บริการด้านการบริหาร
- องค์การและกรมการเจ้าหน้าที่ : รับผิดชอบงานด้านบุคคลรวมถึงการให้การฝึกอบรม การจัดสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของรัฐ และสวัสดิการของกระทรวง
- กรมการค้าต่างประเทศ : รับผิดชอบด้านนโยบายการค้าต่างประเทศ
- กรมส่งเสริมการส่งออก : รับผิดชอบด้านการส่งเสริมสินค้าสปป.ลาว ทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการจัดงานแสดงสินค้า ฯลฯ
- กรมทะเบียนการค้า : รับผิดชอบเกี่ยวกับการจดทะเบียนการค้าของบริษัท
- กรมการค้าภายใน : รับผิดชอบเกี่ยวกับการค้าภายในประเทศรวมถึงสินค้าที่ซื้อขายกันในตลาดภายในประเทศ และราคาซื้อขายของสินค้า ฯลฯ

ในระดับจังหวัด กระทรวงการค้าฯ มีสำนักงานการค้าในแต่ละจังหวัด (18 แห่ง) และในแต่ละอำเภอก็มีสำนักงานการค้า 1 แห่ง เช่นกัน (129 แห่ง) ซึ่งจะขึ้นตรงกับกระทรวงการค้า หน้าที่หลักของสำนักงานการค้าเหล่านี้ คือการดำเนินนโยบายการค้า บริหารและส่งเสริมการค้าในภูมิภาคนั้นๆ

2. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองการลงทุนและร่วมมือเศรษฐกิจกับต่างประเทศ (FIMC)

- รับผิดชอบเกี่ยวกับการเข้ามาลงทุนของต่างประเทศในสปป.ลาว บทบาทสำคัญ คือ

- 1) การส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ
- 2) การคัดเลือกการลงทุนจากต่างประเทศ
- 3) การเจรจาต่อรอง
- 4) การออกใบอนุญาตการลงทุน
- 5) การควบคุมตรวจสอบการลงทุนจากต่างประเทศ
- 6) รับแจ้งความจำนง แจ้งให้สำนักงานถาวรของ FIMC ทราบเรื่องการขอเข้ามาลงทุน
- 7) พิจารณาโครงการแบ่งออกเป็น 3 ระดับ
- 8) เป็นคณะกรรมการคัดเลือกสำหรับโครงการที่สำคัญ
- 9) เป็นกรรมการถาวร
- 10) เป็นคณะกรรมการตรวจสอบทางเทคนิค
- 11) ช่วยเหลือ และรับผิดชอบร่วมกับกระทรวงต่างๆ และสำนักงานท้องถิ่น

3. กระทรวงการเงิน (กรมศุลกากร)

รับผิดชอบด้านภาษีนำเข้า- ส่งออก และพิธีศุลกากรต่างๆ

จากการวิเคราะห์พบว่าการค้าโดยรวมระหว่างไทยและ สปป.ลาวมีลักษณะสัมพันธ์กับนโยบายของทั้งสองประเทศ กล่าวคือ เมื่อรัฐบาลไทยและสปป.ลาวมีนโยบายทางการเมืองและเศรษฐกิจที่สอดคล้องกันยังผลให้มีความสัมพันธ์ที่ราบรื่นการค้าระหว่างประเทศไทยและสปป.ลาวในช่วงนั้นจะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น แต่ถ้านโยบายทางการเมืองและเศรษฐกิจภายนอกของทั้ง 2 ประเทศไม่สอดคล้องกันรวมถึงปัจจัยนโยบายทางการเมืองและเศรษฐกิจภายในของทั้งสองประเทศที่ไม่เกื้อกูล เช่น เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ หรือ เริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับใหม่ จะทำให้การค้าระหว่างประเทศไทยและสปป.ลาวลดลง

4.2 การค้าชายแดนไทย – สปป.ลาว

รูปแบบการค้าชายแดนระหว่างไทยกับ สปป.ลาว มี 2 รูปแบบ คือ

1. การค้าในระบบ คือ การค้าที่การทำผ่านพิธีการทางศุลกากร ซึ่งกระทรวงการคลัง ได้จัดตั้งด่านศุลกากรในจังหวัดต่าง ๆ ตามชายแดน เพื่ออำนวยความสะดวกในการค้าชายกับ ประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนติดต่อกัน ด้านไทย-สปป.ลาว มีด่านศุลกากรตั้งอยู่ใน 6 จังหวัดรวม 13 จุด คือ

1) จังหวัดหนองคาย	-	ด่านศุลกากรหนองคายบริเวณท่าเสด็จ และท่าแพขนานยนต์
	-	ด่านศุลกากรสะพานมิตรภาพไทย - ลาว
	-	ด่านศุลกากรบึงกาฬ
2) จังหวัดมุกดาหาร	-	ด่านศุลกากรมุกดาหาร
3) จังหวัดอุบลราชธานี	-	ด่านศุลกากรพิบูลมังสาหาร (ช่องเม็ก)
	-	ด่านศุลกากรเขมราฐ
4) จังหวัดนครพนม	-	ด่านศุลกากรนครพนม
	-	ด่านศุลกากรท่าอุเทน
	-	ด่านศุลกากรธาตุพนม
5) จังหวัดเลย	-	ด่านศุลกากรเชียงคาน
	-	ด่านศุลกากรท่าลี่
6) จังหวัดเชียงราย	-	ด่านศุลกากรเชียงของ
	-	ด่านศุลกากรเชียงแสน

โดยมีปริมาณการค้าชายแดนโดยรวมในระบบที่เป็นตัวเลขชัดเจนจากด่านศุลกากรใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดัง ตารางที่ 4.2.1 และรูปที่ 3 – 5 ซึ่งสัมพันธ์กับ รูปที่ 6 ต่อมาคือเหตุการณ์สำคัญและนโยบายของรัฐบาลไทยและรัฐบาลสปป.ลาวที่มีผลต่อการค้าชายแดนโดยรวมระหว่างไทยและสปป.ลาวพ.ศ. 2532 – 2541 ดังจะได้วิเคราะห์ต่อไป

ตารางที่ 4.2.1 ปริมาณการค้าชายแดนโดยรวมระหว่างประเทศไทยกับสปป.ลาว *

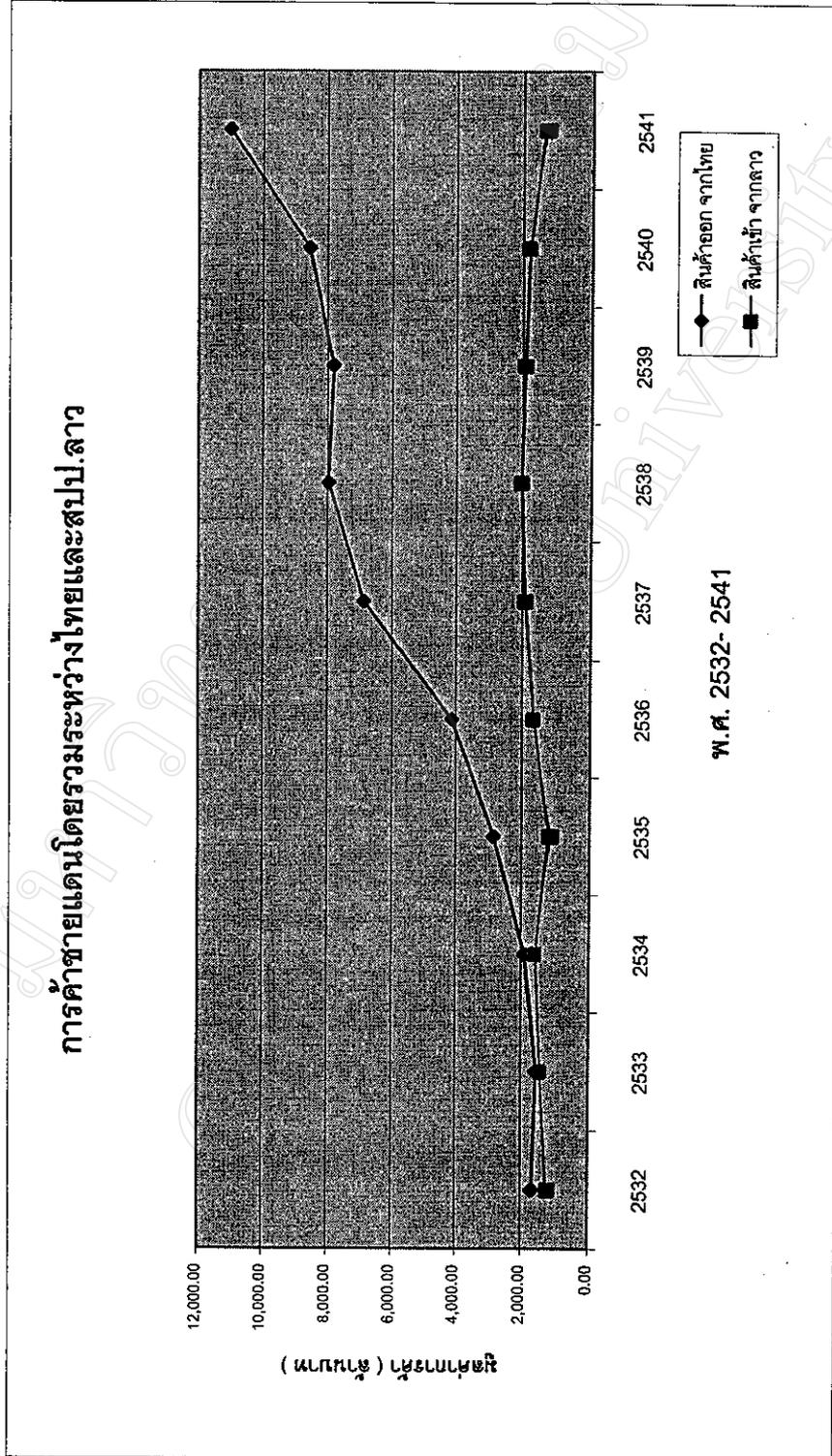
มูลค่า : ล้านบาท

ปี	สินค้า ออก จากไทย	ร้อยละ ปริมาณ สินค้า ออกจาก ไทย	สินค้าเข้า จากลาว	ร้อยละ ปริมาณ สินค้าเข้า จากลาว	ดุลการค้า	ปริมาณ การค้า รวม	อัตราการ เพิ่ม ปริมาณ การค้า ชายแดน โดยรวม (%)
2532	1,673.1	58%	1,199.1	42%	474.0	2,872.2	-
2533	1,563.3	52%	1,412.1	48%	150.6	2,976.0	4%
2534	1,902.9	54%	1,593.4	46%	309.5	3,496.3	17%
2535	2,837.9	71%	1,144.6	29%	1,693.3	3,982.5	13%
2536	4,130.8	71%	1,660.7	29%	2,470.1	5,791.5	43%
2537	6,877.1	78%	1,904.9	22%	4,972.2	8,782.0	51%
2538	7,963.0	81%	2,021.2	19%	5,941.8	9,984.2	13%
2539	7,811.5	80%	1,914.7	20%	5,896.8	9,726.2	-2.5%
2540	8,559.3	82%	1,806.3	18%	6,753.0	10,365.6	6%
2541	11,006.5	89%	1,295.1	11%	9,711.4	12,301.6	18%

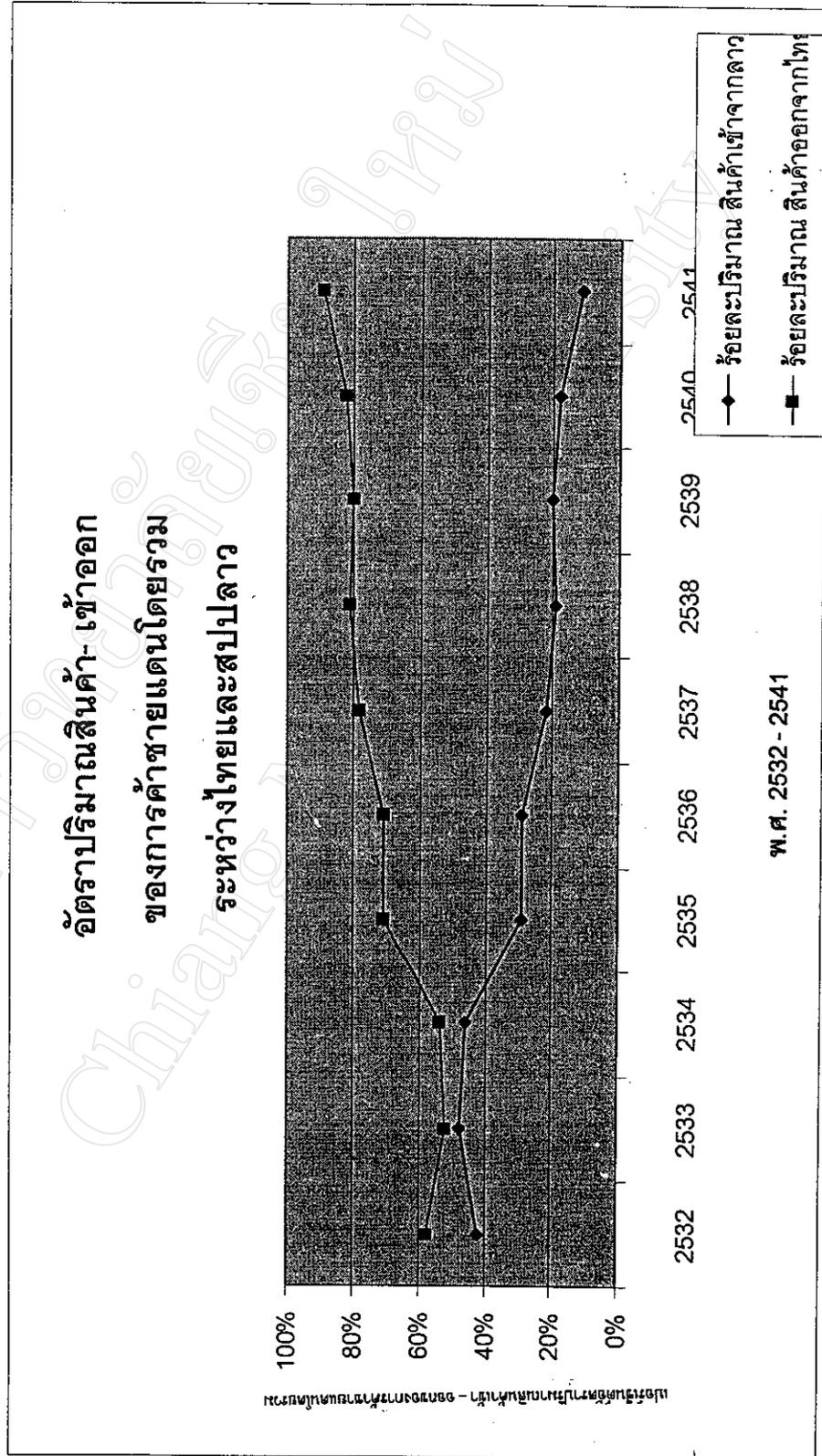
* สถิติของประเทศไทย

* ที่มา : ด้านศุลกากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
และธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2543

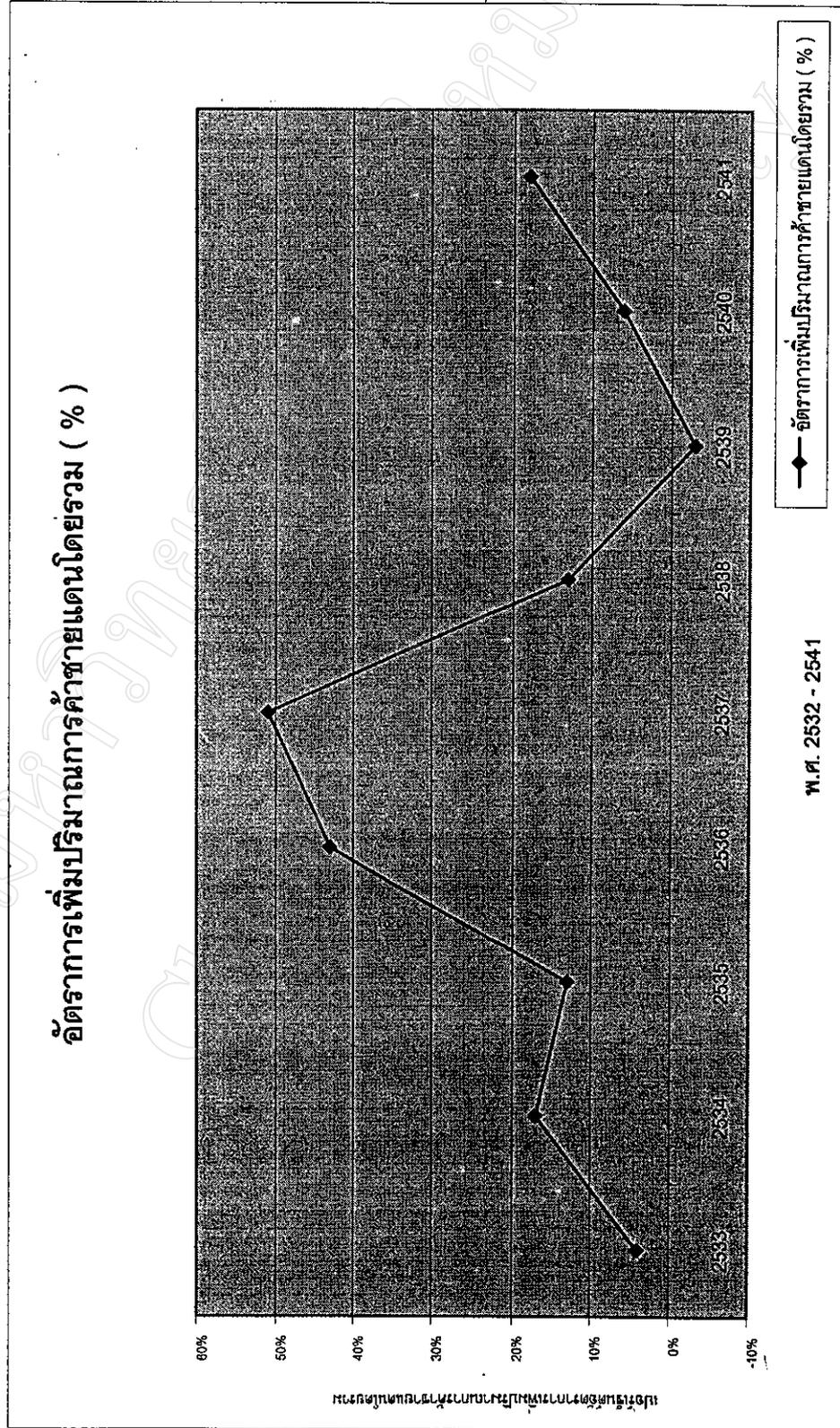
รูปที่ 4 การค้าชายแดนโดยรวมระหว่างประเทศไทยและสปป.ลาว พ.ศ. 2532 - 2541

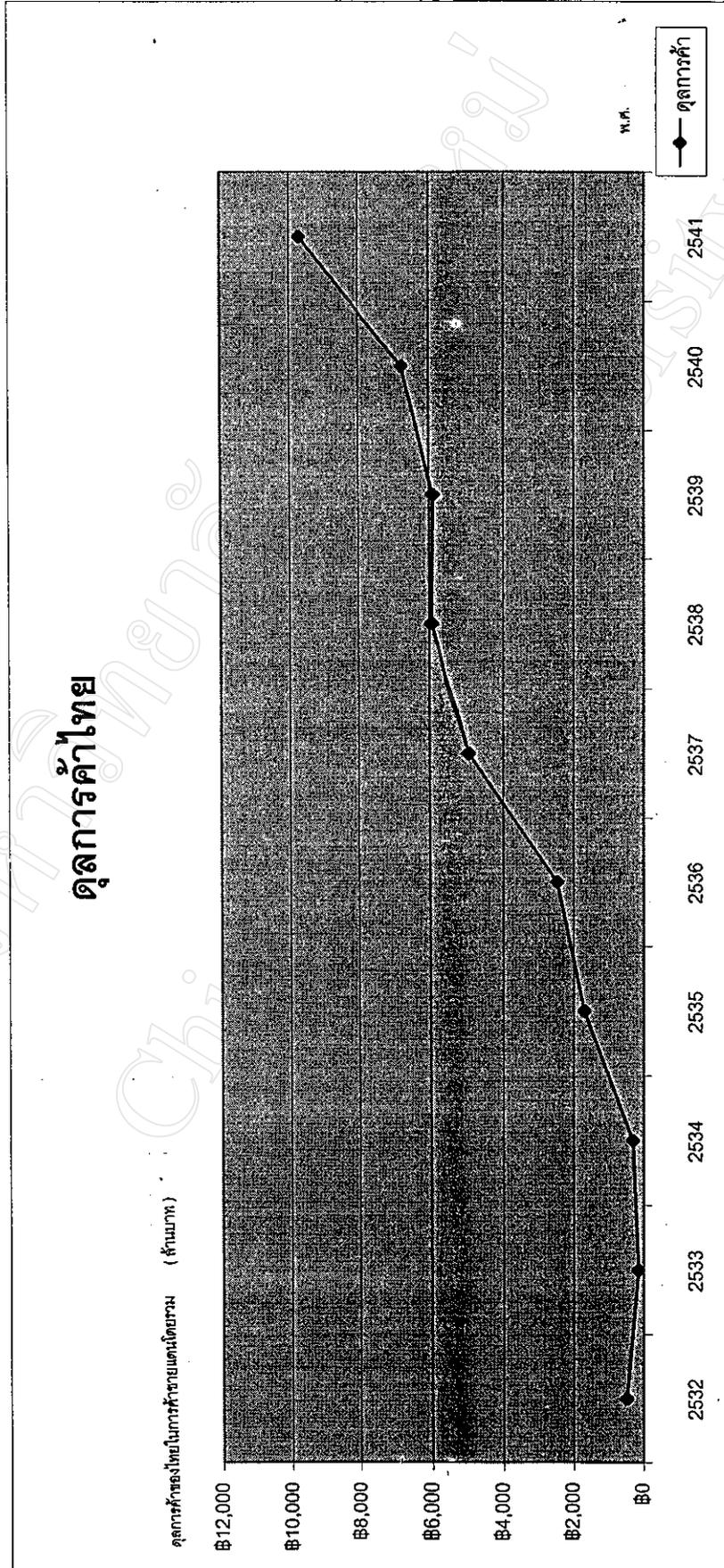
รูปที่ 5 อัตราปริมาณสินค้าเข้า - ออกของการค้าชายแดนโดยรวมระหว่างไทยและสปป.ลาว

รูปที่ 6 อัตราการเพิ่มปริมาณการค้าชายแดนไทยและสปป.ลาวพ.ศ. 2532 - 2541

รูปที่ 7 ดุลการค้าของไทยในการค้าชายแดนไทย - สปป.ลาวโดยรวมพ.ศ. 2532 - 2541

จากการวิเคราะห์พบว่าเนื่องจากรัฐบาลไทยโดย พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นได้ประกาศนโยบายฟื้นฟูความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านโดยมีนโยบายเปลี่ยนสนามรบอินโดจีนเป็นตลาดการค้ายังผลให้เกิดความสัมพันธ์อันระหว่างไทยและสปป.ลาว ซึ่งส่งผลกระทบต่อการค้าชายแดนโดยรวมระหว่างไทย – สปป.ลาว ในทางที่ดีขึ้นตั้งแต่ 2531-2533 โดยมูลค่าการค้าชายแดนระหว่างไทยกับสปป.ลาวสูงขึ้นเป็นลำดับ คือปี 2533อัตราการขยายตัวทางการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 4 จากปี 2532 เนื่องจากขณะนั้นไทยได้ดำเนินนโยบายต่างประเทศแบเน้นความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจโดยไม่ฝัก ใฝ่ฝ่ายใดและลาวได้ดำเนินนโยบายต่างประเทศแบบเปิดประตูการค้ากับประเทศเสรีนิยม

ต่อมาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของสปป.ลาว ฉบับที่ 3 ตั้งแต่ปี 2534 – 2538 วิเคราะห์ได้ว่าระยะแผนฯที่ 3 นั้นนโยบายทางเศรษฐกิจและการเมืองของทั้งสปป.ลาวและไทยเอื้อต่อการค้าชายเพราะอัตราการขยายตัวทางการค้าชายแดนไทยและสปป.ลาวเพิ่มขึ้นโดยไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้าสปป.ลาวมาโดยตลอด โดยเฉพาะในปี 2537 ได้มีการเปิดใช้สะพานมิตรภาพไทย – ลาวที่จังหวัดหนองคายปริมาณการส่งออกของไทยสูงถึงร้อยละ 78 จากปี 2536 ที่สูงร้อยละ 71เท่ากับปี 2535

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของสปป.ลาว ฉบับที่ 4 ตั้งแต่ปี 2539 – 2540 วิเคราะห์ได้ว่าระยะแผนฯที่ 4 นี้มีนโยบายทางเศรษฐกิจและการเมืองใหม่ ๆ ของสปป.ลาวที่เอื้อต่อการค้าชายแดนและอีกทั้งสปป.ลาวได้เข้าเป็นประเทศสมาชิกอาเซียน อีกทั้งปี 2540 สปป.ลาวได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติใหม่เป็นชุดที่ 4 ซึ่งกำหนดนโยบายต่างประเทศระหว่างลาว – ไทยแบบมีผลประโยชน์ร่วมกันส่งผลให้การค้าชายแดนช่วงนี้มีอัตราเพิ่มขึ้นสูงอย่างมาก โดยในปี 2540 การส่งออกของไทยสูงร้อยละ 81 และปี 2541 การส่งออกของไทยสูงถึงร้อยละ 89 ในขณะที่ปี 2540 และ 2541 นั้นเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงินของเอเชียและสปป.ลาวแต่การส่งออกของไทยกลับไม่ลดลงและลาวต้องประสบปัญหาขาดดุลการค้ากับไทยและประเทศอื่น ๆ มากที่สุดเป็นประวัติการณ์ในรอบ 11 ปี นับจากปี 2532 เป็นต้นมา ด้วยสภาพขาดดุลการค้าต่างประเทศนี้ทำให้เกิดอัตราเงินเฟ้อภายในประเทศและกระทบต่อสถานะทางด้านเงินทุนสำรองเงินตราต่างประเทศของลาวอย่างรุนแรงทำให้สถานะทางด้านเงินทุนสำรองเงินตราต่างประเทศของลาวไม่สามารถที่จะตอบสนองต่อความต้องการแลกเปลี่ยนจากเงินก๊ีบไปเป็นเงินสกุลต่าง ๆ ภายในลาวได้อย่างเพียงพอ เกิดความแตกต่างในอัตราที่สูงมากระหว่างอัตราแลกเปลี่ยนของทางการกับอัตราแลกเปลี่ยนในตลาดมืดที่เป็นจริง การขาดแคลนเงินตราต่างประเทศภายในลาวสมทบกับการขาดแคลนสินค้าอุปโภคบริโภคภายในประเทศทำให้ต้องมีการ

นำเข้าเป็นจำนวนมากและต่อเนื่องดังจะเห็นได้จากมูลค่าการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทย – สปป.ลาวในปี 2541 ซึ่งไทยส่งออกสูงคิดเป็นร้อยละ 89 โดยโครงสร้างสินค้าชายแดนส่งออก ไปสปป.ลาวส่วนใหญ่เป็นสินค้าในหมวดอุปโภคบริโภคมีสัดส่วนร้อยละ 62.3 ของสินค้าออกทั้งหมด สินค้าสำคัญได้แก่ ยานพาหนะ เครื่องใช้ไฟฟ้า สินค้าอุปโภคบริโภคในครัวเรือน (ผงชูรส น้ำปลา บะหมี่สำเร็จ ฯลฯ) รองลงมาเป็นสินค้าในหมวดทุน สัดส่วนร้อยละ 14.0 สินค้าสำคัญจะเป็นวัสดุก่อสร้างและเครื่องจักรอุปกรณ์ นอกจากนี้ยังมีสินค้าอื่น ๆ อาทิ น้ำมันปิโตรเลียม และน้ำมันเชื้อเพลิงอื่น เหล็กและเหล็กกล้า อุปกรณ์ตัดเย็บ ฯลฯ

ไทยนำเข้าสินค้าจาก สปป.ลาวมีแนวโน้มไม่คงที่แล้วแต่ลักษณะนโยบายโดยในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2532 – 2541) เฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.8 ต่อปี แต่ในปี 2538 ทางการสปป.ลาว มีนโยบายอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ห้ามส่งออกไม้ซุงและลดการให้สัมปทานป่าไม้ ประกอบภาวะการก่อสร้างของไทยชะลอตัวเนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจลงทำให้การนำเข้าไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ ชะลอส่งผลให้มูลค่านำเข้าโดยรวมจากลาวชะลอตัวลงตามไปด้วย โดยในปี 2539 มูลค่านำเข้า 1,914.7 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 5.3 ในปี 2540 มูลค่าการนำเข้า 1,806.3 ล้านบาท ลดลงเห็นได้ชัดเจนมูลค่า ในปี 2541นำเข้าเพียง 1,295.1 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 28.3 ทางด้านการนำเข้ารวมในช่วงปี 2540 – 2541 มีแนวโน้มลดลงจากนโยบายอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สำหรับสินค้าอื่น ๆ อาทิ ของป่า เศษโลหะ โค – กระบือ และผลิตภัณฑ์ ฯลฯ ถึงแม้การนำเข้าจะเพิ่มขึ้นแต่ยังมีมูลค่าน้อย ส่งผลให้ไทยได้เปรียบดุลการค้าลาวมาตลอด ซึ่งปี 2541นี้ไทยเกินดุลการค้า สปป.ลาว ทั้งสิ้น 9,711.4 ล้านบาท เทียบกับปี 2540 6,753.0 ล้านบาท ไทยเกินดุลสปป.ลาว เพิ่มขึ้นร้อยละ 44 โดยมีรายการสินค้าชายแดนส่งออกและนำเข้าที่สำคัญ 10 อันดับดังตารางที่ 4.2.5 และ 4.2.6 นี้

ตารางที่ 4.2.2 รายการสินค้าชายแดนส่งออก 10 อันดับที่สำคัญจากไทยไปสปป. ลาว *

ลำดับที่	รายการสินค้า
1.	ยานพาหนะอุปกรณ์และส่วนประกอบ
2.	สินค้าเชื้อเพลิง
3.	สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร
4.	เครื่องใช้ไฟฟ้า
5.	สิ่งทอ
6.	วัสดุก่อสร้าง
7.	สินค้าอุปโภคบริโภค
8.	เครื่องจักรที่ใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ
9.	ผลิตภัณฑ์โลหะ
10.	เหล็กและเหล็กกล้า

* สถิติของประเทศไทย

* ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ , 2542

ตารางที่ 4.2.3 รายการสินค้าชายแดนนำเข้าที่สำคัญจากสปป. ลาวมาไทย*

ลำดับที่	รายการสินค้า
1.	ไม้และไม้แปรรูป
2.	สินค้าประมงและปศุสัตว์
3.	สินค้าแร่
4.	สินค้ากสิกรรม
5.	เครื่องจักรที่ไม่ใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ
6.	ผลิตภัณฑ์โลหะ
7.	สิ่งทอ
8.	เหล็กและเหล็กกล้า
9.	หนังดิบ หนังฟอกและผลิตภัณฑ์
10.	วัสดุก่อสร้าง

* สถิติของประเทศไทย

* ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ , 2542

2. การค้าชายแดนนอกระบบ คือ การค้าชายเล็ก ๆ น้อย ๆ ไม่ต้องผ่านพิธีการศุลกากร คาดว่ามีสัดส่วนประมาณร้อยละ 30 ของการค้าชายแดนทั้งหมด โดยเป็นการค้าด้วยความสัมพันธ์ของประชาชนของทั้งสองประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสินค้าจำเป็น และสินค้าฟุ่มเฟือยที่มีมูลค่าสูงที่สปป.ลาวจัดเก็บภาษีขาเข้าในอัตราที่สูง และสินค้าพืชไร่บางชนิด เช่น ถั่ว ข้าวโพด กาแฟ และโคกระบือมีชีวิต รวมทั้งการค้าที่ผิดกฎหมาย เช่น อาวุธสงคราม ยาเสพติด และของโจรกรรม ซึ่งยากต่อการตรวจตราเพราะชายแดนระหว่างไทยกับสปป.ลาวมีระยะทางถึง 1,810 กิโลเมตร การค้าชายแดนดังกล่าว ส่วนใหญ่ประชาชนทั้งสองฝ่ายจะนำสินค้ามาวางขายแลกเปลี่ยนกันในบริเวณที่ทางการกำหนด และประกาศเป็นจุดผ่านชั่วคราวเพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนทำการค้าชาย เป็นครั้งคราวตามความจำเป็น

ในบรรดาจุดผ่านแดนต่าง ๆ จังหวัดหนองคายนับว่าเป็นจุดที่มีการค้ามากที่สุด เนื่องจากอยู่ตรงข้ามกับนครเวียงจันทน์เมืองหลวง ซึ่งเป็นเขตการค้าและเศรษฐกิจที่สำคัญของสปป.ลาว โดยในปี พ.ศ. 2541 มีการค้า ณ จุดนี้คิดเป็นร้อยละ 45.52 ของมูลค่าการค้าชายแดนทั้งหมด รองมาได้แก่ มุกดาหาร ตรงข้ามกับแขวงสะหวันนะเขต ซึ่งเป็นแขวงที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและเป็นเมืองใหญ่อันดับ 2 รองจากนครเวียงจันทน์ สินค้าที่สปป.ลาวนำเข้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภค วัสดุก่อสร้าง เครื่องจักรต่าง ๆ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ ส่วนจุดผ่านแดนอื่น ๆ ส่วนใหญ่เป็นการค้าของประชาชนตามชายแดนทั้งสองฝั่ง เป็นสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ เช่น ผงชูรส น้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งมีมูลค่าการค้าไม่มากนัก

ในการศึกษาครั้งนี้จึงได้มีกำหนดให้จังหวัดหนองคายเป็นแหล่งความรู้เบื้องต้นทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านเวลาและระยะทางทำให้ไม่สามารถศึกษาครอบคลุมได้ทั้ง 6 จังหวัด 13ด่านศุลกากร โดยจังหวัดหนองคายเป็นจุดที่มีการค้ามากที่สุด ได้ถูกจัดอยู่ในกลุ่มเมืองศูนย์กลางชายแดนและเป็นเมืองบริวารหลักในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

การขยายตัวของจังหวัดเริ่มทวีความสำคัญเพิ่มขึ้นหลังจากรัฐบาลไทยได้มีการขยายความสัมพันธ์ทั้งทางเศรษฐกิจและการเมืองกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในปี 2532 รัฐบาลออสเตรเลียได้ให้ทุนการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงระหว่างจังหวัดหนองคายกับกำแพงนครเวียงจันทน์ ของประเทศสหรัษฎประชาธิปไตยประชาชนลาว ประกอบกับมีมติคณะรัฐมนตรีให้จังหวัดหนองคายเป็นเมืองท่องเที่ยว ดังนั้นในช่วง 2-3 ปี ที่ผ่านมาความตื่นตัวของภาคเอกชนได้ขยายตัวเพิ่มมากขึ้นในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การขยายตัวทางด้านพาณิชย์

ปัจจุบัน มีผู้ประกอบการประเภทต่างๆ ในจังหวัดหนองคายแยกได้ดังนี้

1.1 จำนวนผู้ประกอบการประเภทบุคคลธรรมดา มีจำนวนทั้งสิ้น 5,599 ราย

1.2 จำนวนนิติบุคคล

ก. ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล	จำนวน 2 ราย
ข. ห้างหุ้นส่วนจำกัด	จำนวน 422 ราย
ค. บริษัทจำกัด	จำนวน 83 ราย (ดูภาคผนวก)

2. การขยายตัวทางการเงิน

ในช่วงระหว่างปี 2531 ถึง 2533 การขยายตัวทางการเงินของจังหวัดหนองคาย ได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจากสาขาของธนาคารพาณิชย์ในปี 2531 มีเพิ่ม 10 สาขาแต่ปัจจุบันได้เพิ่มขึ้นจนมีสาขาธนาคารพาณิชย์ขณะนี้ รวม 17 สาขาและโดยเฉพาะอัตราการขยายตัวทางการเงินที่จะมีผลทำให้ธุรกิจของจังหวัดขยายตัวได้อีกเกือบเท่าตัว

1.3 การขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรม

ในช่วงระหว่างปี 2532 ถึง 2543 อุตสาหกรรมในจังหวัดหนองคาย ได้ขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นจากปี 2532 เมื่อเทียบกับปี 2543 ถึง 50.9% และขยายตัวเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2532 คิดเป็นร้อยละ 48.78

1.4 ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

จังหวัดหนองคาย ปัจจุบันได้มีความสำคัญในด้านการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นแม้ว่าแหล่งท่องเที่ยวจะอยู่ห่างไกลจากตัวเมืองก็ตาม แต่จุดสำคัญคือการมาเที่ยวชมแม่น้ำระหว่างชาติ (แม่น้ำโขง) รวมทั้งการข้ามประเทศไปเที่ยวชม ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งมีสถิตินักท่องเที่ยวเดินทางมาจังหวัดหนองคายเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เฉลี่ยอัตราเพิ่มร้อยละ 10 ดังนั้นโอกาสที่จะมีการขยายตัวของภาคเอกชนในด้านธุรกิจท่องเที่ยวจึงมีโอกาสสูงและมีคู่แข่งที่แจ่มใส

1.5 ศักยภาพทางการค้า

จังหวัดหนองคาย เป็นจุดเข้าออกสินค้าระหว่างประเทศไทย กับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่มีความสำคัญมากที่สุดจุดหนึ่ง ธุรกิจการค้าต่างประเทศของจังหวัดหนองคายมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น เพราะรัฐบาลสปป.ลาวมีการจัดระเบียบทางการค้า โดยแยกเป็นการจัดระเบียบการค้าภายในและต่างประเทศขึ้น การค้าภายในประเทศให้เป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับ เลขที่ 142 ของกระทรวงการค้าและท่องเที่ยวลงวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2534 และการค้ากับต่างประเทศ เป็นไปตามระเบียบและข้อกำหนด เลขที่ 112 ของกระทรวงการค้าและท่องเที่ยว ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2534 ซึ่งการจัดระเบียบทางการค้าใหม่นี้ทำให้การค้าคล่องตัวและ

เป็นระบบมากขึ้น ส่วนในด้านธุรกิจอื่น เช่น ธุรกิจการขนส่ง การรับจ้างด้านบริการเอกสารและสินค้ามีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเนื่องจากยอดปริมาณการค้าระหว่าง 2 ประเทศที่เพิ่มขึ้น และการเชื่อมโยงด้านการคมนาคมโดยสะพานมิตรภาพไทย-สปป.ลาว นอกจากแก้ไขปัญหาด้านการขนส่งแล้ว ผลที่เห็นได้ชัดเจนคือการเชื่อมโยงเศรษฐกิจระหว่างไทยและสปป.ลาวเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว ซึ่งทำให้การเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจของสปป.ลาวเป็นไปในทางที่ดีขึ้น ทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจของสปป.ลาวและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมีอัตราการเติบโตที่สูงซึ่งจะต้องมีผลสะท้อนในทางที่เป็นประโยชน์กับไทยมากขึ้น สะพานแห่งนี้ได้มีการเตรียมแผนการสร้างทางรถไฟไว้เป็นการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมระหว่างประเทศทั้งสอง แม้ว่าปัจจุบันสปป.ลาวจะยังไม่มีทางรถไฟในประเทศแต่ทางรถไฟก็เป็นเส้นทางของการขนส่งที่มีศักยภาพ ซึ่งน่าจะพิจารณาเชื่อมโยงจากกรุงเทพฯ ไปยังจุดชายแดนไทยที่ติดต่อกับสปป.ลาว ซึ่งการรถไฟแห่งประเทศไทยเคยเสนอโครงการศึกษาความเหมาะสม ในการเปิดเส้นทางรถไฟเชื่อม ไทย-สปป.ลาว ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (อุบลราชธานี-ช่องเม็ก/โขงเจียม) และเส้นทางรถไฟเชื่อมสปป.ลาวที่หนองคาย แต่โครงการแรกคงเป็นไปได้ช้ามากและยังไม่มี การดำเนินการในขณะนี้ สำหรับเส้นทางรถไฟจากหนองคายไปสปป.ลาวนั้นการรถไฟแห่งประเทศไทยมีการเตรียมการไว้แล้วโดยจะสร้างสถานีและโรงพักสินค้าบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำโขงที่หนองคายเนื้อที่ 180 ไร่ ซึ่งในปีงบประมาณ 2535 การรถไฟได้รับงบประมาณเพื่อเวนคืนที่ดินแล้ว แต่แม้ว่าจะมีแนวทางรถไฟบนสะพานข้ามแม่น้ำโขง แต่ก็ยังไม่สามารถใช้งานได้เนื่องจากสปป.ลาวไม่มีทางรถไฟเชื่อมต่อซึ่งจะต้องรอฝ่ายสปป.ลาวพิจารณาสร้างทางรถไฟจากสะพานข้ามแม่น้ำโขงไปยังเวียงจันทน์ ระยะทาง 18 กิโลเมตร โดยสปป.ลาวไม่ต้องลงทุนในด้านอื่นๆ อาทิ รถจักร โบกี้ แต่สปป.ลาวมีรายได้จากการเป็นตัวแทนจำหน่ายตัวโดยสาร เป็นต้น

โดยธุรกิจการติดต่อค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้ารวมตลอดทั้งการไปมาหาสู่กันระหว่างประชาชนสองฝั่งแม่น้ำโขงของ ไทย - ลาว นับว่ามีความสำคัญต่อเศรษฐกิจมากที่สุดอย่างหนึ่งของจังหวัดหนองคาย ที่สืบต่อกันมายาวนาน ทั้งนี้จากสภาพทางภูมิศาสตร์ของจังหวัด จากทิศตะวันตกถึงทิศตะวันออกมีอำเภอที่สำคัญรวม 8 อำเภอจากจำนวนทั้งสิ้น 11 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอที่ตั้งอยู่ติดกับแม่น้ำโขง โดยมีระยะทางการติดต่อขนส่งสินค้าจากอำเภอเมืองหนองคายข้ามแม่น้ำโขงเข้าสู่ตัวนครเวียงจันทน์มีระยะทางเพียง 22 กิโลเมตรเท่านั้น

การค้าชายแดนระหว่างประเทศไทย - สปป.ลาวที่จังหวัดหนองคายมีปริมาณการค้าในระบบที่เป็นตัวเลขชัดเจนจากสำนักงานพาณิชย์จังหวัดหนองคายดัง ตารางที่ 4.2.7 รวมทั้งมูลค่าสินค้าที่สำคัญส่งออกและนำเข้า ผ่านด่านศุลกากรหนองคาย พ.ศ. 2532 - 2541 ประกอบในตา

รางที่ 4.2.8 – 4.2.9 ซึ่งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในรูปที่ 7 – 10 และมีความสัมพันธ์กับรูปที่ 6 คือ เหตุการณ์สำคัญและนโยบายของรัฐบาลไทยและรัฐบาลสปป.ลาวที่มีผลต่อการค้าชายแดน ระหว่างไทยและสปป.ลาวพ.ศ. 2532 – 2541 ดังจะได้วิเคราะห์ต่อไป

ตารางที่ 4.2.4 มูลค่าการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทย – สปป.ลาว ผ่านด่านศุลกากร จังหวัดหนองคาย พ.ศ. 2532 – 2541 *

มูลค่า : ล้านบาท

ปี	นำเข้า สินค้าจาก สปป.ลาว	อัตราการ นำเข้า	ส่งออก สินค้าไป สปป.ลาว	อัตราการ ส่งออก	ดุลการค้า ชายแดน จ.หนองคาย	ปริมาณการค้า ชายแดน จ.หนองคาย	อัตราการ เพิ่มขึ้นของ ปริมาณการ ค้า (%)
2532	279.9	22%	1,016.90	78%	737.00	1,296.80	-
2533	323.32	28%	853.2	72%	529.88	1,176.52	-10%
2534	389.50	27%	1,073.71	73%	684.21	1,463.21	24%
2535	353.80	25%	1,096.00	75%	742.20	1,449.80	-9%
2536	443.97	24%	1,463.58	76%	1,019.61	1,907.55	31%
2537	506.93	20%	2,053.93	80%	1,547.01	2,560.86	34%
2538	518.76	10%	5,015.26	90%	4,496.50	5,534.02	116%
2539	506.93	9%	5,207.36	91%	4,700.43	5,714.29	3%
2540	398.76	7%	5,705.56	93%	5,306.80	6,104.32	6%
2541	368.16	5%	7,135.88	95%	6,767.72	7,504.04	23%

* สถิติของประเทศไทย

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดหนองคาย

ตารางที่ 4.2.5 มูลค่าสินค้าที่สำคัญส่งออกไป สปป.ลาวผ่านด่านศุลกากรหนองคาย พ.ศ. 2532 - 2541*

มูลค่า : ล้านบาท

ชนิดสินค้า	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541
วัสดุก่อสร้าง	115.40	183.60	153.0	193.07	304.40	457.405	710.492	613.234	762.865	1,061.03
สินค้าอุปโภคบริโภค	128.10	150.0	154.13	158.65	98.25	464.945	1,123.803	920.596	757.678	697.75
ยานพาหนะ	112.40	125.50	143.07	144.64	205.35	324.633	990.335	1,043.230	1,153.822	1,401.06
น้ำมันเชื้อเพลิง	111.30	133.4	153.64	191.54	226.52	157.054	565.680	774.260	943.910	955.51
เครื่องใช้ไฟฟ้า	90.90	92.13	116.27	88.83	105.41	141.805	196.748	192.103	239.490	319.90
อื่น ๆ	458.8	168.57	353.6	319.27	523.65	508.098	1428.202	1,663.93	2419.287	2,700.63
รวม	1,016.90	853.2	1,073.71	1,096.00	1,463.58	2,053.938	5,015.263	5,207.360	5,705.56	7,135.88
อัตราเพิ่ม (%)	-	-16.10	28.84	2.07	33.53	40.33	144.17	3.83	9.56	25.06

* สถิติของประเทศไทย

* ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดหนองคาย

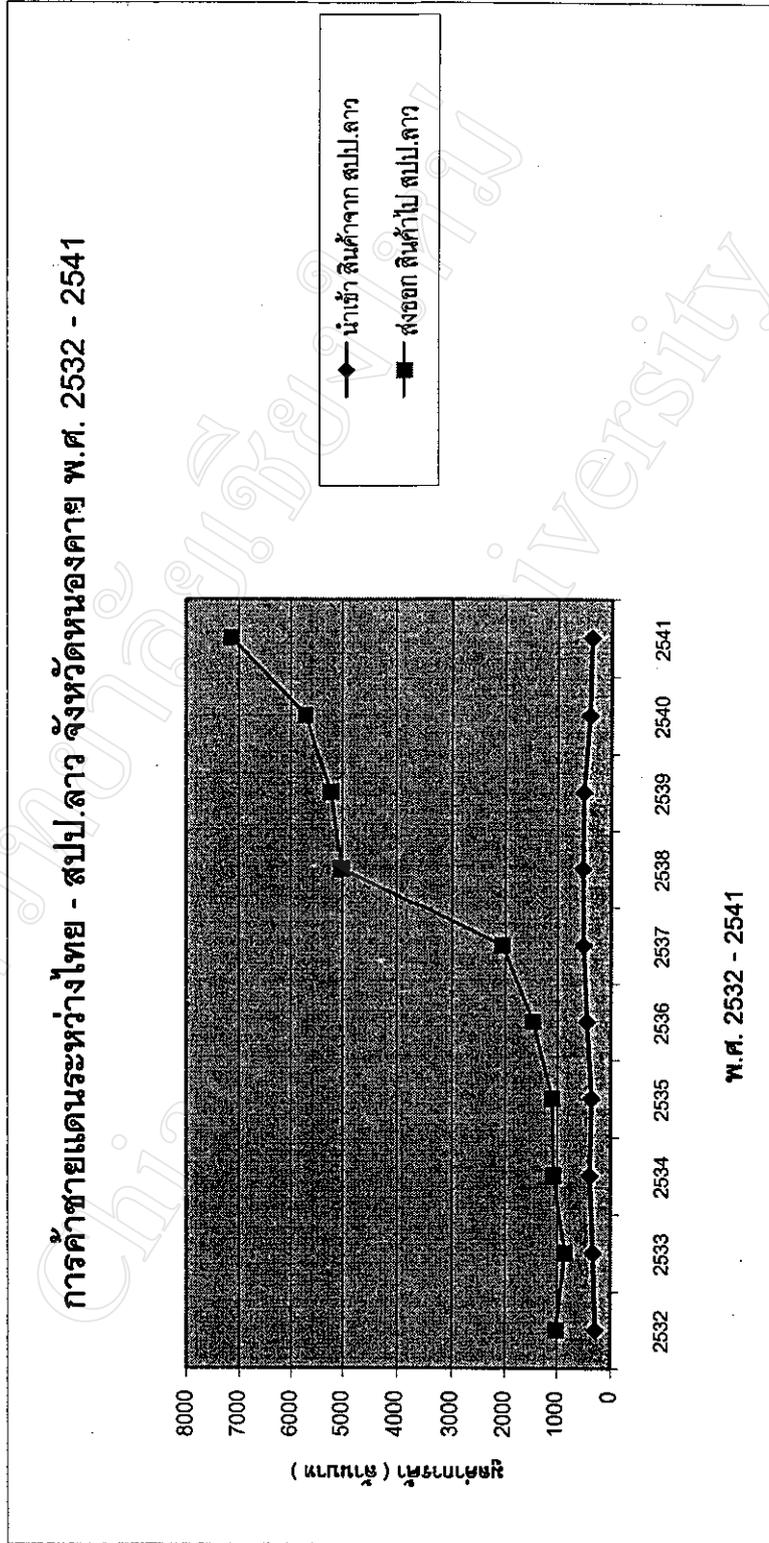
ตารางที่ 4.2.6 มูลค่าสินค้าที่สำคัญนำเข้าจาก สปป.ลาวผ่านด่านศุลกากรหนองคายพ.ศ. 2532 – 2541

ชนิดสินค้า	มูลค่า : ล้านบาท									
	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541
ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	200.2	254.8	360.58	238.21	397.84	433.775	292.299	288.601	229.054	121.84
หนังโค-กระบือ	33.6	20.5	16.69	19.30	14.69	8.500	26.71	8.500	11.186	15.28
เศษโลหะ	4.30	5.12	8.41	8.12	6.86	11.167	10.191	11.167	11.75	47.78
สินค้าอื่น ๆ	41.80	43.50	3.82	88.17	24.58	198.662	18.539	198.662	146.785	183.26
รวม	279.9	323.32	389.50	363.80	443.97	506.93	518.76	506.93	398.76	368.16
อัตราเพิ่ม (%)	-	15.51	20.47	-9.17	25.49	14.18	2.3	-2.28	-21.34	-7.67

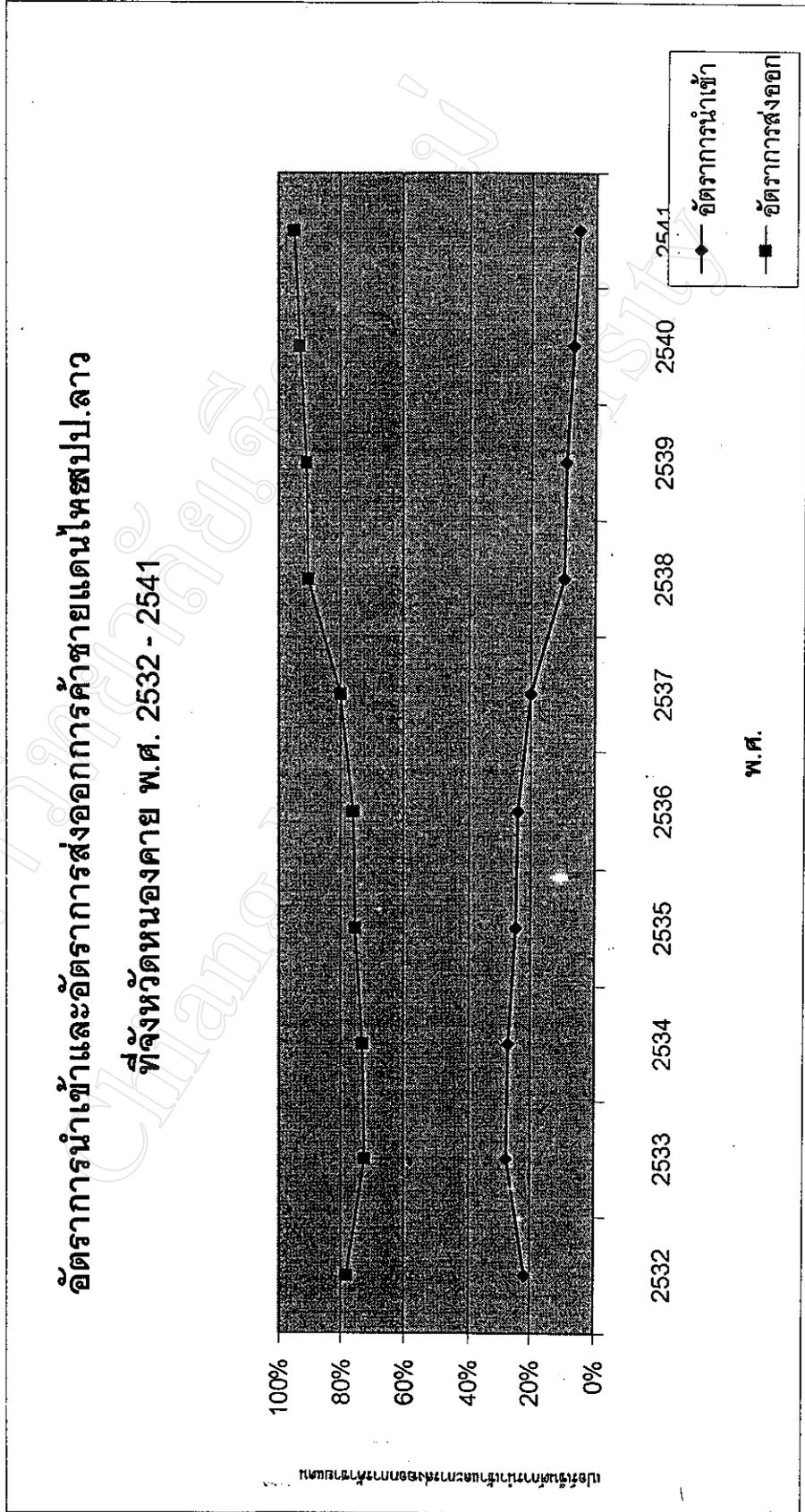
* สถิติของประเทศไทย

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดหนองคาย

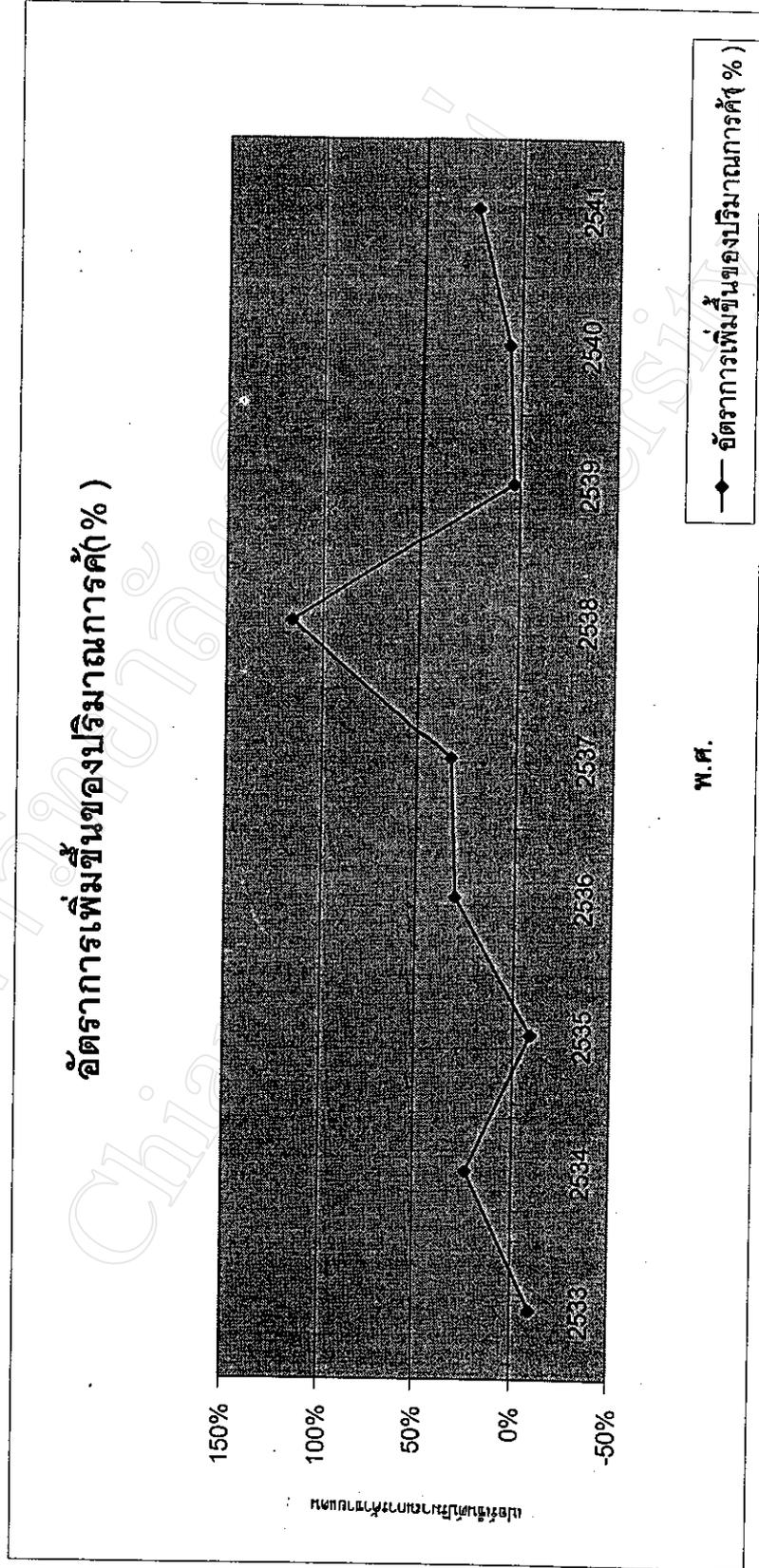
รูปที่ 9 การค้าขายแดนระหว่างไทยและสปป.ลาว ที่จังหวัดหนองคาย พ.ศ. 2532 - 2541

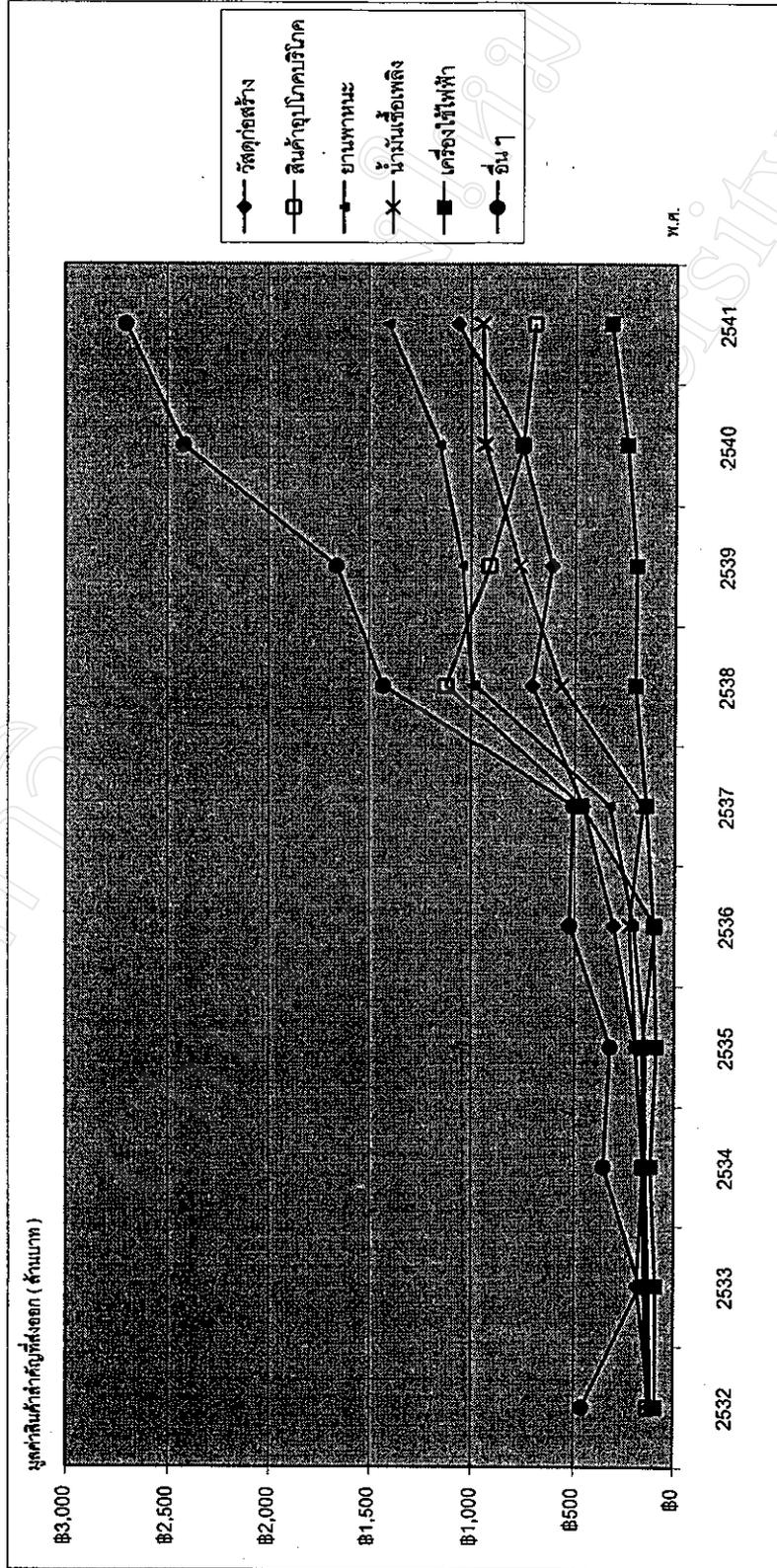
รูปที่ 10 อัตราการนำเข้าและอัตราการส่งออกการค้าชายแดนไทย - สปป.ลาวที่จังหวัดหนองคาย พ.ศ. 2532 - 2541

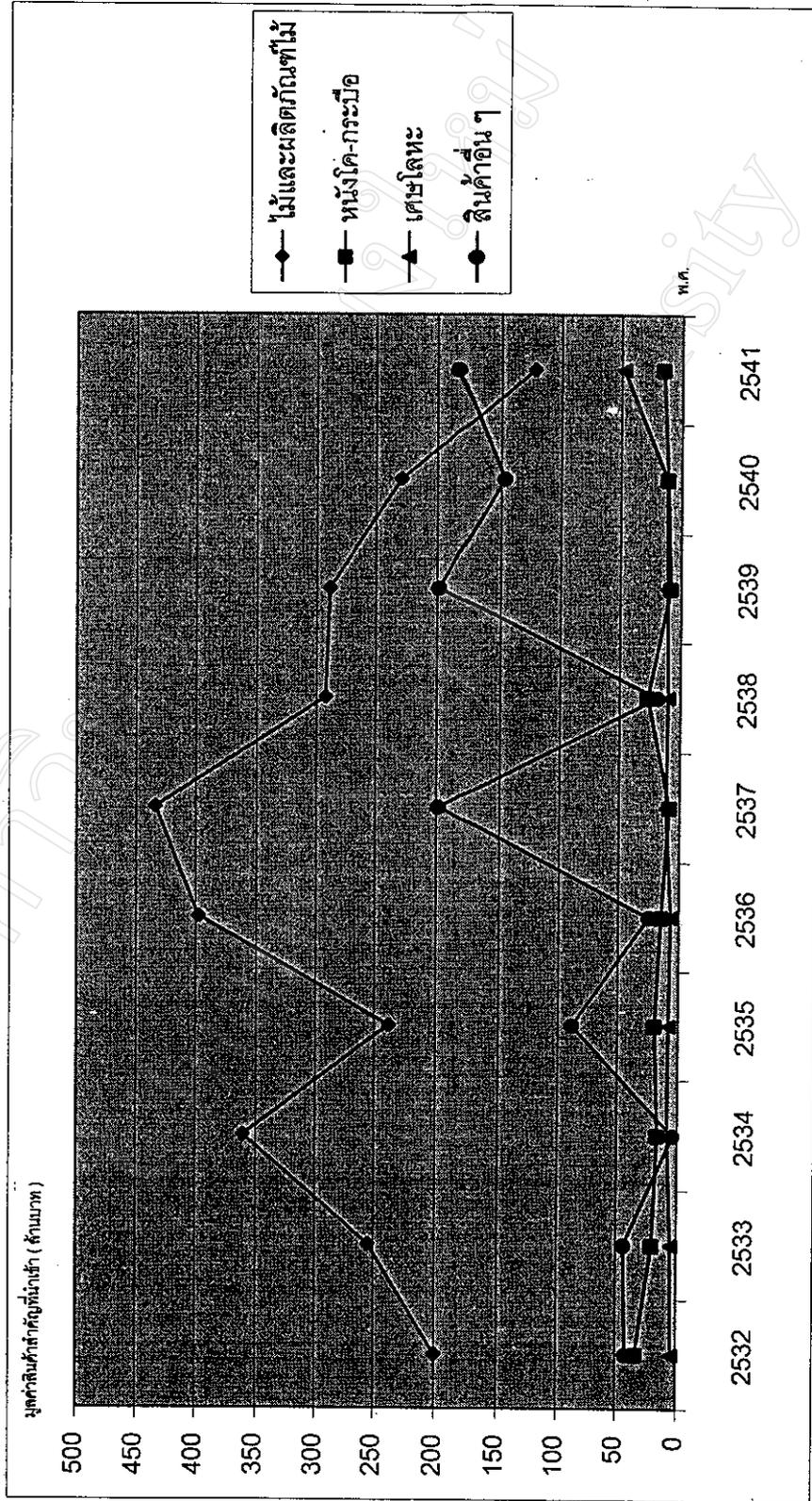
รูปที่ 11 อัตราการเพิ่มขึ้นของปริมาณการค้าชายแดนไทย - สปป.ลาวที่จังหวัดหนองคาย พ.ศ. 2532 - 2541

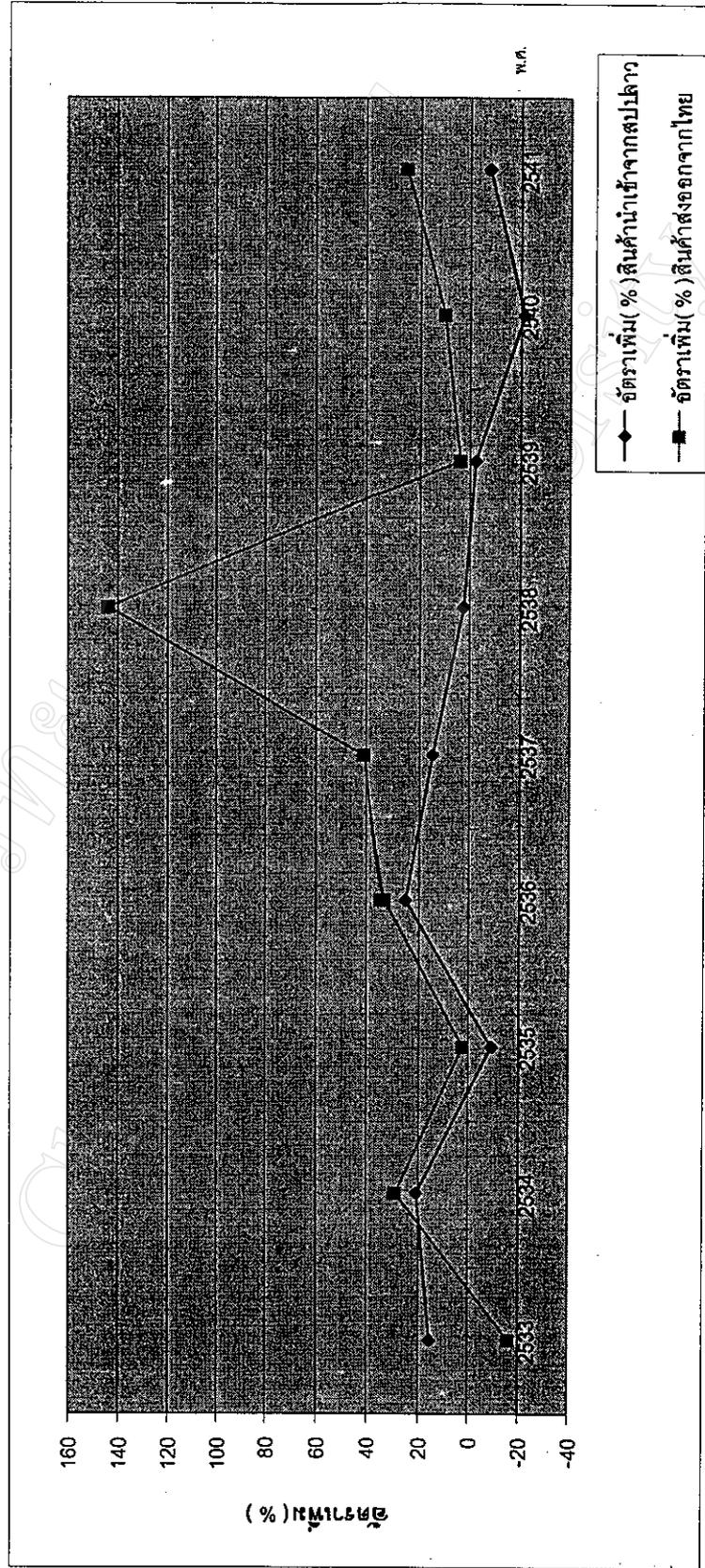
รูปที่ 12 มูลค่าสินค้าที่สำคัญส่งออกไป สปป.ลาวผ่านทางด่านศุลกากรหนองคาย พ.ศ. 2532 - 2541

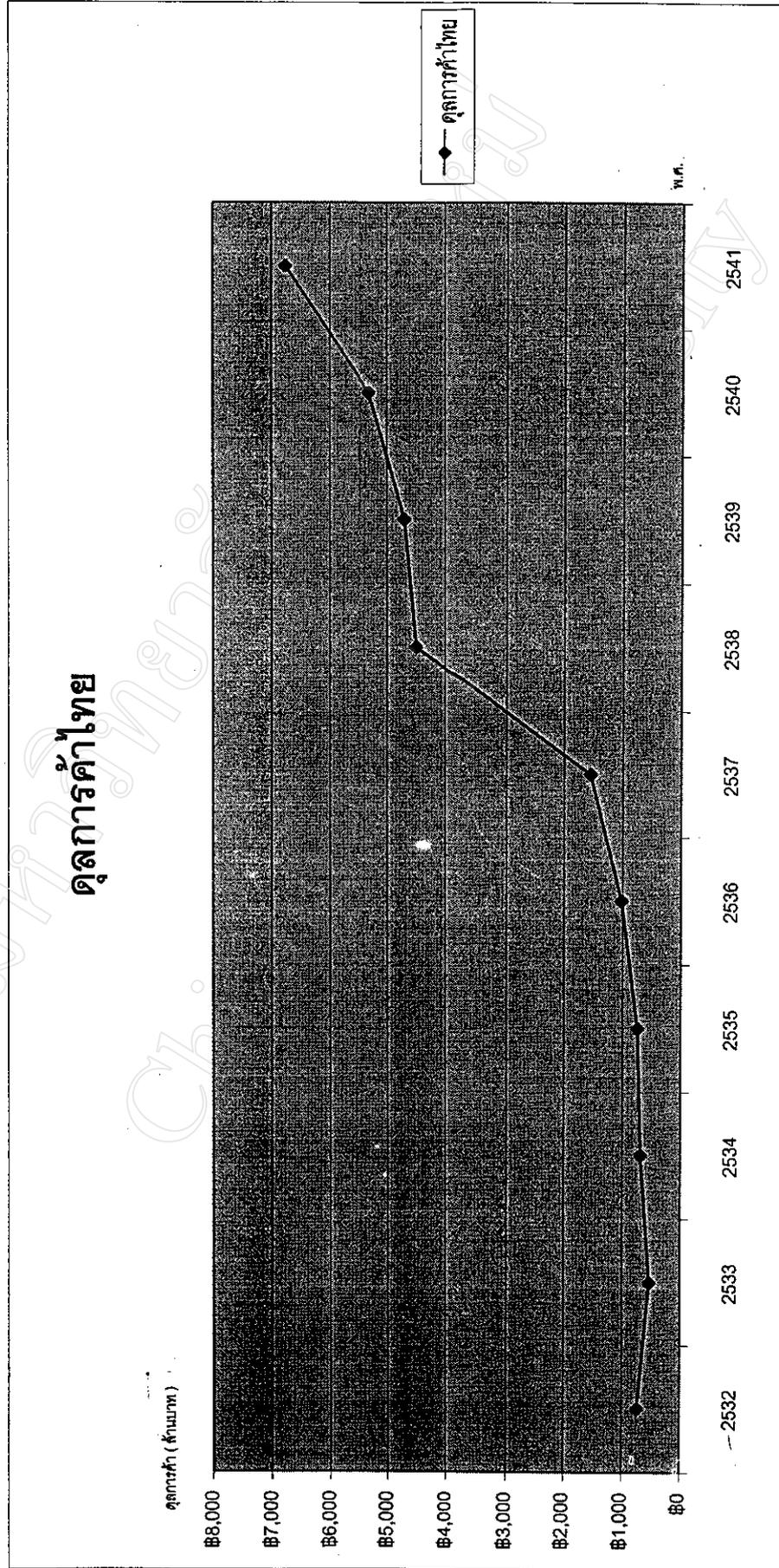
รูปที่ 13 มูลค่าสินค้าที่ส่งคืนจากผู้ขาย สปป.ลาวผ่านด่านศุลกากรหนองคาย พ.ศ. 2532 - 2541

รูปที่ 14 อัตราเพิ่มของสินค้าที่สำคัญนำเข้าและส่งออกผ่านด่านศุลกากรหนองคาย พ.ศ. 2532 - 2541*

รูปที่ 15 **ดุลการค้าของไทยในการค้าชายแดนไทย - สปป.ลาวที่จังหวัดหนองคาย พ.ศ. 2532 - 2541**

ภาวะการค้าชายแดนไทย – สปป.ลาวผ่านด่านศุลกากรหนองคาย ปี 2533 มีมูลค่ารวม 1,176.52 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2532 มูลค่าการค้ารวมลดลง 10 % เนื่องจากเป็นปีที่สปป.ลาวมีนโยบายเริ่มเปิดประเทศค้าขายกับชาติเสรีนิยม มีการจำกัดสินค้าและควบคุมโดยรัฐบาล ต่อมาปี 2534 จะเห็นว่ามูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นถึง 24 % เนื่องจากในปีนี้เป็นปีเริ่มต้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 3 ของสปป.ลาว ทำให้มีนโยบายใหม่ ๆ มาสนับสนุนการค้าชายแดนมากขึ้นแต่ในปี 2535 มูลค่าการค้าชายแดนได้ลดลงวิเคราะห์ได้ว่าอาจเป็นเพราะสปป.ลาวมีนโยบายไม่ผูกพันธ์ทางการค้ากับประเทศไทยแต่ระบุว่าคู่ค้าสำคัญของลาวคือ ไทย เวียดนาม กัมพูชาและจีนแต่ปี 2536 มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 1,907.55 ล้านบาท แยกเป็นมูลค่าส่งออก 1,463.58 ล้านบาท มูลค่าสินค้านำเข้า 443.97 ล้านบาท เมื่อเทียบกับช่วงระยะเวลาเดียวกันกับปี 2535 มูลค่าการค้ารวมเพิ่มขึ้น 457 ล้านบาท มูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้น 367 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.0 มูลค่าสินค้านำเข้าเพิ่มขึ้น 90 ล้านบาทหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.3 จะเห็นได้ว่ามูลค่าการค้ารวมมีแนวโน้มสูงขึ้นกว่าปี 2535 ซึ่งวิเคราะห์ได้ว่าเป็นผลสืบเนื่องจาก สปป.ลาวมีนโยบายเปิดกว้างให้มีการเข้าไปลงทุนในประเทศตนมากขึ้นและเป็นช่วงที่สปป.ลาวกำลังพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ (Infrastructure) ขนานใหญ่ไม่ว่าเส้นทางคมนาคม เชื้อเพลิงผลิตกระแสไฟฟ้ารวมทั้งสาธารณูปโภคอื่น ๆ ทำให้มีความจำเป็นต้องนำเข้าสินค้าโดยเฉพาะสินค้าวัสดุก่อสร้าง น้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้นจากประเทศไทยเพิ่มขึ้นเนื่องจากเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งถูกกว่าเวียดนามและจีน (ดังตารางที่ 4.2.7)

สำหรับปี 2537 ภาวะการค้าระหว่างไทยกับสปป.ลาวมีมูลค่าการค้ารวม 2,560.86 ล้านบาท เป็นมูลค่าสินค้านำเข้า 2,053.93 ล้านบาท มูลค่าสินค้านำเข้า 518.76 ล้านบาท ไทยได้เปรียบดุลการค้าสปป.ลาว 1,547.01 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2536 แล้วปรากฏว่ามูลค่าการค้าเพิ่มขึ้น 4 % โดยสินค้านำเข้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าประเภทสินค้าอุตสาหกรรม วัสดุและอุปกรณ์ก่อสร้าง ยานพาหนะและส่วนประกอบ สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร สินค้าแร่และเชื้อเพลิง ฯลฯ และสินค้านำเข้าจะเป็นประเภท ไม้แปรรูป ไม้ปาร์เก้ ไม้ซุง หนังสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ฯลฯ ปี 2537 นี้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายในสปป.ลาวคือจุดผ่านแดนแต่เดิมจะมีการนำเข้าสินค้าเข้าและส่งออกที่อำเภอเมืองอยู่ 3 ทาง คือ ท่าเสด็จ อำเภอเมืองจังหวัดหนองคายตรงข้ามกับท่าเดื่อของสปป.ลาว , สะพานมิตรภาพไทย – ลาว อำเภอเมืองหนองคายตรงข้ามท่านาแล้งของสปป.ลาว และแต่เดิมจะมีการนำเข้าสินค้าและส่งออกอีกทางที่ทำแพขนานยนต์ อำเภอเมืองจังหวัดหนองคาย ตรงข้ามกับท่านาแล้งของสปป.ลาวด้วย แต่ปัจจุบัน สปป.ลาวได้แจ้งสถานเอกอัครราชทูต ณ เวียงจันทน์ว่า ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2537 ขอปิดด่านท่านาแล้งเป็นการถาวรและ

ท่าเตื่อ ท่าเสด็จ จะเป็นเพียงด่านท้องถิ่น สำหรับท่าแพขนานยนต์ซึ่งจัดตั้งตามกฎหมายกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 97 (พ.ศ. 2536) ออกตามความในพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 7) พุทธศักราช 2480 และปัจจุบันกฎหมายฉบับนี้ยังมีผลบังคับใช้อยู่ ส่วนการที่แพขนานยนต์ได้หยุดดำเนินการเนื่องจากท่าનાແລ້ງของสปป.ลาวซึ่งอยู่ตรงข้ามนั้นสปป.ลาวได้ขอปิดด่านแล้วแต่ในส่วนราชการศุลกากรของไทยนั้นยังคงถือว่าท่าแพขนานยนต์ยังคงเป็นช่องทางที่สามารถนำเข้าและส่งออกสินค้าได้

ส่วนด่านศุลกากรบึงกาฬ ตั้งอยู่ที่อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคายเปิดใช้เป็นการถาวรเมื่อ 29 มกราคม 2536 ตรงข้ามกับแขวงบอลิคำไซของสปป.ลาว ปัจจุบันใช้แพขนานยนต์ในการขนส่งสินค้าและผู้คนที่ต้องการเดินทางไปสปป.ลาว เนื่องจากแขวงบอลิคำไซอยู่ห่างจากเมืองหลวงของสปป.ลาวซึ่งเป็นศูนย์กลางในการซื้อขายค่อนข้างมาก ประกอบกับการคมนาคมระหว่างแขวงของสปป.ลาวยังไม่สะดวกและเสียค่าใช้จ่ายสูง การเปิดจุดผ่านแดนนี้จะส่งผลให้แขวงบอลิคำไซมีการนำเข้าและส่งออกสินค้าทางอำเภอบึงกาฬมากยิ่งขึ้น สินค้านำเข้าส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าประเภท สินค้าอุปโภคบริโภค เครื่องกระป๋อง เครื่องสุขภัณฑ์ ฯลฯ

ภาคเอกชนที่ดำเนินการขนส่งสินค้าจากจังหวัดหนองคายไป สปป.ลาว มี 5 รายคือ

1. ร.ส.พ.
2. T.L.
3. R.C.L.
4. บริษัท อินโดจีนคอร์ปอเรชั่น จำกัด
5. อุบลสหธรรม

จังหวัดหนองคายมีองค์กรที่ดูแลการค้าชายแดนจำนวน 5 องค์กรคือ

1. คณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนไทย – ลาว ,หนองคาย – เวียงจันทน์
2. คณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนไทย – ลาว หนองคาย - บลิตำไซ
3. คณะกรรมการประจำเพื่อประสานและร่วมพิจารณาเกี่ยวกับความร่วมมือทางด้านกฎหมาย
4. คณะกรรมาธิการร่วมฝ่ายไทยในเรื่องของการบริหารและบำรุงรักษาสะพาน
5. หน่วยบำรุงรักษาสะพาน

สำหรับปี 2538 ภาวะการค้าระหว่างไทยกับสปป.ลาวมีมูลค่าการค้ารวม 5,534.02 ล้านบาทเป็นมูลค่าสินค้าส่งออก 5,015.26 ล้านบาท มูลค่าสินค้านำเข้า 518.76 ล้านบาท ไทยได้เปรียบดุลการค้าสปป.ลาว 4,496.50 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2537แล้วปรากฏว่ามูลค่าการค้ารวมเพิ่มขึ้น 2,820.583 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 50.97 มูลค่าสินค้าส่งออกเพิ่มขึ้น 2,961.32 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 59.05 มูลค่าสินค้านำเข้าลดลง 140.57 ล้านบาทเป็นร้อยละ 27.13 ดุลการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 50.97 โดยสินค้าส่งออกส่วนใหญ่เป็นสินค้าประเภท สินค้าอุตสาหกรรม วัสดุและอุปกรณ์ก่อสร้าง ยานพาหนะและส่วนประกอบ สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร สินค้าแร่และเชื้อเพลิง ฯลฯ และสินค้านำเข้าส่วนใหญ่จะเป็นประเภท ไม้แปรรูป ไม้ปาร์เก้ ไม้ซุง หนังสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ฯลฯ

ในปี 2539 ภาวะการค้าชายแดนระหว่างไทยกับสปป.ลาวด้านจังหวัดหนองคาย มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 5,714.29 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 180.29 ล้านบาทหรือร้อยละ 3.26 เมื่อเทียบกับปี 2538 แยกเป็นการส่งออก 5,207.36 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 192.10 ล้านบาท หรือร้อยละ 3.83 การนำเข้า 506.93 ล้านบาท ลดลง 11.81 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.28 รวมแล้วในปี 2539 ไทยได้เปรียบดุลการค้าสปป.ลาว 371.14 ล้านบาท

การส่งออก ในปี 2539 มีมูลค่า 5,207.36 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 192.10 หรือร้อยละ 3.83 จากระยะเวลาเดียวกันของปีก่อน การส่งออกส่วนใหญ่ยังคงได้แก่สินค้าหมวดอุตสาหกรรม เช่น ผ้าผืน ด้าย เส้นใยประดิษฐ์ เครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องนอน ฯ หมวดยานพาหนะ และส่วนประกอบ หมวดวัสดุและอุปกรณ์ก่อสร้าง หมวดสินค้าแร่และเชื้อเพลิง หมวดสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร เช่น ข้าว น้ำปลา และสิ่งปรุงรส น้ำตาล ฯ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ เครื่องจักร และอุปกรณ์ฯลฯ แร่แบร์ไรต์ฯลฯ เนื่องจากรัฐบาลสปป.ลาวมีนโยบายเปิดโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของนักลงทุนไทยใน สปป.ลาว หลายโครงการ เช่น

1. บริษัทตะวันออก อีสาน จำกัด ธุรกิจขนส่งน้ำมันระหว่างจีน - พม่า - ลาว และธุรกิจเดินเรือริมฝั่งแม่น้ำโขง (สืบต่อจากกลุ่ม MP GROUP) ปรับปรุงท่าเรือเชียงพลาซาเป็นศูนย์กลางสินค้าพื้นเมือง ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวพุร้อนที่แขวงบ่อแก้ว การก่อสร้างโรงงานเผาอิฐดินขาว ที่อำเภอเชียงแสนของลาว
2. บริษัทน้ำหวานลาว โดยนักลงทุนกลุ่มลือกซเลย์ และอิตัลไทย ผู้ผลิตและจำหน่ายน้ำอัดลมเป๊ปซี่ ได้สร้างโรงงานแห่งที่ 2 ที่แขวงสะหวันนะเขตทางตอนใต้ของลาว
3. บริษัท TPI โพลีน จำกัด (มหาชน) ร่วมมือผลิตปูนซีเมนต์กับโรงงานปูนกระเบื้องของรัฐบาลลาว มีลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย คือ ธุรกิจก่อสร้างเขื่อนพลังงานไฟฟ้าลาว

4. บริษัทร่วมพัฒนาสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ ก่อสร้างถนนเวียงภูคา-บ่อเต็น ระยะทาง 137 กม.
5. บริษัทชุดคันถ่านหินเวียงภูคา ปรับปรุงและก่อสร้างถนนจากเมืองห้วยทราย-เวียงภูคา ระยะทาง 113 กม.

โดยสัดส่วนการลงทุนของไทยในลาว ปี 2539 อยู่ในลำดับที่ 4 คือ ร้อยละ 10 หรือ 103 ล้านดอลลาร์สหรัฐ 26 โครงการ นับว่าการลงทุนลดลง เพราะเดิมไทยเคยลงทุนรายใหญ่ที่สุดอันดับหนึ่งเป็นประจำตลอด 8 ปี ที่ผ่านมาวิเคราะห์ได้ว่าสาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งมาจากการที่รัฐบาลลาว เข้มงวดต่อโครงการจากต่างชาติที่ได้รับอนุมัติแล้ว แต่ยังไม่เริ่มดำเนินการ รวมทั้งรัฐบาลลาวมีนโยบายเพิกถอนใบอนุญาตโครงการที่ไม่สร้างโครงการจากไทยรวมแล้วกว่าครึ่ง ดังนั้น ในปี 2539 จึงมีโครงการลงทุนจากไทยไม่มาก และเป็นโครงการขนาดกลาง และขนาดเล็ก มูลค่าลงทุนจึงไม่สูงเท่าที่คาดการณ์ไว้ แต่ไทยยังมีเงินลงทุนสูงสุดในลาวอยู่

การนำเข้า ในปี 2539 มีมูลค่า 506.93 ล้านบาท ลดลงจากปีที่แล้ว 11.81 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.28 สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ ไม้แปรรูป ไม้ปาร์เก้ โลหะ และเศษโลหะ รถยนต์ ไม้ไผ่ หนังสัตว์ และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ เฟอร์นิเจอร์ และเครื่องประดับตกแต่งบ้าน

การค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยกับ สปป.ลาว จังหวัดหนองคาย ในปี 2540 นั้นมีมูลค่าการค้ารวมทั้งสิ้น 6,104.32 ล้านบาท ซึ่งไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้า สปป.ลาว 5,306.80 ล้านบาท โดยมีมูลค่าการส่งออก 5,705.56 ล้านบาท มูลค่าการนำเข้า 398.76 ล้านบาท เปรียบเทียบกับระยะเวลาเดียวกันของปี 2539 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้น 390.029 ล้านบาท หรือร้อยละ 6.83 มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น 498.202 ล้านบาท หรือร้อยละ 9.57 ส่วนมูลค่าการนำเข้าลดลง 108.173 ล้านบาท หรือร้อยละ 21.34 เนื่องจากในช่วงปีนี้ลาวได้เข้าเป็นประเทศสมาชิกอาเซียน และมีการเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงนโยบายใหม่ทำให้สู่ทางการค้าชายแดนแจ่มใสขึ้นมาก

การค้าชายแดนระหว่างไทยกับสปป.ลาวในปี 2541 ด้านจังหวัดหนองคายคิดเป็นร้อยละ 45.52 ของการค้าในจังหวัดชายแดนอื่น ๆ โดยมีมูลค่าการค้ารวม 7,504.04 ล้านบาท โดยแยกเป็นมูลค่าการค้าส่งออก 7,135.88 ล้านบาทและมีมูลค่าการนำเข้า 368.16 ล้านบาท โดยไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้ามูลค่า 6,767.72 ล้านบาท เปรียบเทียบกับปี 2540 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้น 1,99.72 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.93 มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น 1,430.32 ล้านบาทหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.07 มูลค่าการนำเข้าลดลง 30.60 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 7.67 มูลค่าดุลการค้าเพิ่มขึ้น 1,460.94 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.53 การค้าชายแดนช่วงนี้เพิ่มขึ้นมากเนื่องจาก

เกิดภาวะขาดแคลนสินค้าอุปโภคบริโภคในสปป.ลาวอย่างมากเพราะฐานการผลิตในลาวประสบ
ปัญหาเศรษฐกิจและการเงินทำให้ผลิตได้น้อยส่งออกน้อยแต่นำเข้ามาก

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University